

Årsrapport 2011

Oslo Pensjonsforsikring

Foto: Olav Heggø, iStockphoto, Getty Images

Innhold

100 års historikk	5
Nøkkeltall	5
Direktøren har ordet	6
Årsberetning	9
Selskapets virksomhet og resultat	9
Resultat for kunder	12
Risikoer og risikostyring	13
Avdekking av risikoer for kunder	16
Soliditet og risiko	17
Rammebetingelser	18
Styring	20
Personal	21
Fremtidsutsikter	22
Årets resultat	23
Resultatregnskap	25
Balanse pr. 31. desember	26
Kontantstrømoppstilling	28
Noter	29
Aktuarberetning	53
Kontrollkomiteens uttalelse	53
Revisjonsberetning	54
Medlemmer av Oslo Pensjonsforsikrings styrings- og kontrollorgan	56
Pensjonsstatistikk	58

100 ÅRS HISTORIKK

<p>1901 Akers kommunale pensjonskasse.</p> <p>1902 Kristiania kommunale pensjonskasse.</p> <p>1917 Statens pensjonskasse.</p> <p>Lov om aldersgrense for offentlig tjenestemenn (også embetsmenn).</p> <p>Lovfestet rett til pensjoner for tjenestemennene i Norges Statsbaner, i forbindelse med opprettelsen av Statens Pensjonskasse.</p> <p>1918 Forslag til universell lov om statlig uførhets- og alderstrygd lagt frem, vedtatt av Odelstinget og ved kongelig resolusjon.</p>	<p>Arbeiderpartiet gikk til frontalangrep, hovedankepunktet var finansieringsmåten. Dette førte til at en forsterket lovkomité ble nedsatt.</p> <p>Oslo kommune innførte sosialtrygd for ubemidlede over 70 år. Ordningen bestod frem til 1.7.1937 da lov om statlig inntektsprøvd alderstrygd trådte i kraft.</p> <p>1923 Lov om statlig alderstrygd. Loven skulle i prinsippet være universell, men utelot de høyeste inntektsgrupper. Ble bare en «papirlov», på grunn av den økonomiske krisen ble den aldri realisert.</p> <p>1936 Lov om statlig inntektsprøvd alderstrygd.</p>	<p>1949 Kommunal Landspensjonskasse (KLP) opprettet som gjensidig forsikringsselskap.</p> <p>1950 Statens arbeidere fikk lovfestet pensjonsrett.</p> <p>1956 Lom om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn (gjelder bare for staten). En tendens mot høyere alderspensjon.</p> <p>1957 Lov om alderstrygd uten behovsprøving (universell) trer i kraft.</p> <p>Lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser, trer i kraft. Bygger på hovedprinsippet om at det offentlige ikke skal betale ytelser fra flere hold for ett og samme trygdetilfelle. Loven fastslo også at personer som fratradte pensjonsordningen hadde rett til fripolise, under forutsetning av at de hadde vært medlemmer i ordningen et visst antall år.</p>	<p>1960 Uføretrygd og attføring lovfestet.</p> <p>1967 Folketrygden innført med lov om folketrygd.</p> <p>1969 Lov om forsikringsselskaper endret, gav selskapene adgang til å forvalte pensjonskasser.</p> <p>1973 Endring i lov om folketrygd, pensjonsalder senket fra 70 til 67 år.</p> <p>1986 Hovedavtalen innen kommunal sektor gav tariffestede tjenestepensjonsordninger.</p> <p>2001 Oslo kommunale pensjonskasse (OKP) blir omdannet til aksjeselskap og får navnet Oslo Pensjonsforsikring AS. I forbindelse med omdanningen fra pensjonskasse til livselskap blir selskapet tilført 6,3 milliarder kroner til full oppreservering. Premiereserven øker fra 11,7 mrd.kr i 1999 til 21,1 mrd.kr i 2001.</p>	<p>Arbeidet med pensjonsreformen startet. Reformen trådte i kraft 1. januar 2011.</p> <p>Det nye systemet innfører regler i folketrygden om alleårsopptjening, levealdersjustering og fleksibelt uttak av pensjon i alderen 62 til 75 år. Det er også mulig å ta ut gradert pensjon, og å kombinere arbeid og pensjon fritt uten avkorting av pensjonen. (gjelder ikke offentlig sektor).</p> <p>2007 OPF tar i bruk nytt forsikringsteknisk system.</p> <p>2008–2009 OPF tok i bruk et nytt forsikringsteknisk beregningsgrunnlag (K2005) fra 1. januar 2008 og økte de forsikringstekniske avsetningene i løpet av 2008 og 2009 for å ta høyde for den økte levealderen i befolkningen.</p> <p>Etter tariffoppgjøret i 2009 ble det klart at fleksibiliteten i pensjonsreformen ikke vil gjelde for ansatte i stat og kommune. Hovedtrekkene i dagens ordning er videreført. Det er innført levealdersjustering og ny regulering som i folketrygden. Endringen trådte i kraft 1. januar 2011.</p> <p>2011 Livsforsikringsselskapene blir pålagt nye kapital- og styringskrav fra 2013/2014, når det såkalte solvens II-direktivet gjennomføres i norsk rett.</p> <p>Arbeidet med tilpasning til det nye regelverket startet i 2011.</p>
---	---	--	--	--

NØKKELTALL

	2008	2009	2010	2011
Resultat før skatt	-448	371	424	427
Verdijustert avkastning kollektivporteføljen	-6,1 %	9,0 %	7,5 %	2,5 %
Forvaltningskapital	39 232	44 191	48 961	50 338
Egenkapital	2 626	2 997	3 421	3 848
Kapitaldekning	17,5 %	16,3 %	16,5 %	16,8 %
Solvensmargin	203 %	211 %	231 %	277 %
Premieinntekter	3 129	3 035	2 947	3 703
Antall yrkesaktive	27 807	27 543	27 774	29 079
Antall fratradte	57 748	58 645	59 722	60 923
Antall pensjonister	25 717	26 454	27 655	28 434
Antall ansatte	55	62	63	67

«OPF har sterk oppmerksomhet om at nytt regelverk skal koste våre kunder og vår eier så lite som mulig. Det vil være vår viktigste oppgave inntil det trer i full kraft.»

Den perfekte stormen

Statsgjeldskrisen preget 2011. Det er overraskende at presumptivt profesjonelle investorer i mange år lånte penger til Hellas. OPF har ikke det. Et land som hverken tilpasser utgiftene til inntektene eller legger til rette for økonomisk vekst, vil ikke klare å betale tilbake gjeld. Slike land må kutte i utgiftene, selv om det er dårlige tider. Disse samfunnene må tilpasse sitt levesett til at de ikke er så rike som de trodde.

Hellaskrisen smittet over til andre søreuropeiske land. Italia og Spania hadde riktignok tilgang på finansiering i markedene, men betingelsene var ikke bærekraftige. Det oppsto frykt for at flere stater enn Hellas ville misligholde gjelden. Investorene skydde risiko og kjøpte kun statsobligasjoner i de mest kredittverdige landene. Rentene her falt kraftig, og aksjemarkedene i Europa og USA fikk en real nedtur på grunn av svak vekst.

For norsk pensjonsforsikring og arbeidsgivere blir dette det som på engelsk kalles *a perfect storm*, en begivenhet der en rekke negative faktorer spiller sammen og minus og minus på ingen måte blir pluss. Lave renter, negativ avkastning på aksjer, økende lengde på pensjonsutbetalinger og høyere kapitalkrav gir til sammen en formidabel økning i pensjonskostnadene. Dertil vokser norsk økonomi så kraftig at kostnadene til regulering av pensjoner blir svært høye.

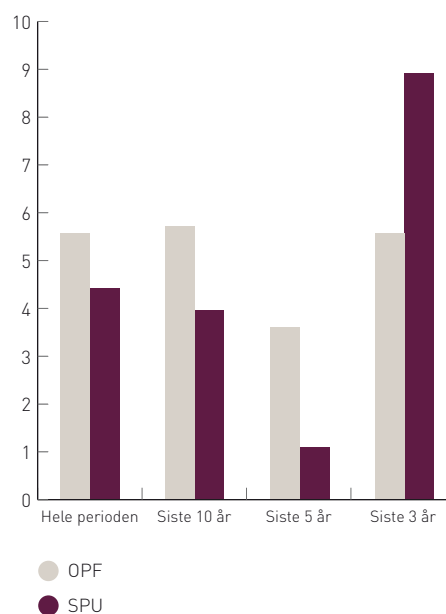
Oslo Pensjonsforsikring har, som andre livsforsikrings-selskap, skapt god avkastning sammenlignet med alternative forvaltningsformer. OPFs avkastning er vesentlige bedre enn Statens Petroleumsfond – utland (SPU). Det gjelder over alle de fjorten årene SPU har eksistert så vel som når måleperioden forkortes vesentlig. Det er kun over de siste tre årene at fondet har slått OPF. Bidraget til høyere pensjonskostnader er forårsaket av stadig lavere realrenter. Det gjelder uansett forvaltningsform og –regelverk.

Men det er en voldsom utfordring at det nye kapitalkravsregelverket krever at livsforsikrings-selskapene setter av mer kapital for å møte mulige tap i markedet. For å møte dette må forvaltningen tilpasses slik at den binder mindre kapital. Og det igjen innebærer lavere forventet avkastning. Dermed kan vi få en ytterligere økning i pensjonskostnadene.

Vi i OPF har sterk oppmerksomhet om at nytt regelverk skal koste våre kunder og vår eier så lite som mulig. Det vil være vår viktigste oppgave inntil det trer i full kraft, sannsynligvis om to år.

Åmund T. Lunde
Administrerende direktør

Verdijustert avkastning 1998–2011
OPF og Statens Petroleumsfond utland

Oslo Pensjonsforsikring AS (OPF) fikk et selskapsresultat i 2011 på 427 millioner kroner (424 millioner kroner i 2010). Resultatbidraget fra finansinntektene på selskapets ansvarlige kapital i selskapsporteføljen og fra administrasjon var lavere enn i 2010. Det var høyere bidrag fra rentegarantipremier og forsikringsrisiko. Når resultatet er noe over det fra året før, tross svært urolige finansmarkeder, viser det at OPF har lyktes i å gjøre selskapsresultatet langt mindre avhengig av utviklingen i finansmarkedene.

Svakere økonomisk vekst og statsgjeldskrise i Sør-Europa førte til markert lavere finansinntekter på kollektivporteføljen, som er midlene knyttet til forsikringsavtalene. Den verdijusterte avkastningen var 2,5 (7,5) prosent. OPFs avkastning er høyest blant livsforsikringsselskapene siste tre og ti år og om lag på snittet i 2011.

OPF har i 2011 ytterligere modernisert driften gjennom et ambisiøst program for å forenkle arbeidsprosessene. Medlemsregister og behandlingen av mottatte pensjons-søknader og andre henvendelser er à jour.

Livsforsikringsselskapene blir pålagte nye kapital- og styringskrav fra 2013/2014, når det såkalte solvens II-direktivet gjennomføres i norsk rett. Det er fortsatt betydelig usikkerhet om innholdet i regelverket, men det vil innebære vesentlig større kapitalbehov og høyere kostnader til løpende drift enn før. Dette vil innebære høyere pensjonskostnader for kundene. OPF har som mål at selskapet skal komme styrket ut av det nye regelverket gjennom bedre og mer effektive rutiner og tilpasninger i porteføljen som i minst mulig grad svekker kundenes avkastning. Tilpasningsarbeidet går etter planen.

SELSKAPETS VIRKSOMHET OG RESULTAT

Oslo Pensjonsforsikring er et livsforsikringsselskap heleid av Oslo kommune. OPF tilbyr kommunal tjenestepensjon til Oslo kommune, kommunale foretak, enkelte av kommunens aksjeselskaper og flere helseforetak.

Styret mener resultatregnskap, balanse og noter gir en dekkende beskrivelse av selskapets finansielle stilling ved utgangen av 2011. Regnskapet er gjort opp under forutsetning om fortsatt drift.

Selskapet har kontor i Oslo.

Selskapsresultatet

OPF fikk et selskapsresultat på 427 millioner (424 millioner) kroner i 2011. Egenkapitalavkastningen var 11,8 (13,2) prosent. Inntjeningen fra forsikringsvirksomheten ga et bidrag til egenkapitalavkastningen på 7,7 (8,1) prosentenheter. Det resterende er netto inntekter fra forvaltningen av selskapsporteføljen.

Egenkapitalen per 31.12.2011 var 3 848 (3 421) millioner og ansvarlig lånekapital 1 240 (1 240) millioner kroner. Dette er plassert i selskapsporteføljen. Denne porteføljen fikk en avkastning på 4,4 (5,1) prosent. Fallet i finansinntekter skyldes lavere renteinntekter.

Renter på ansvarlig lånekapital på 75 millioner kroner kommer til fradrag ved beregning av avkastningsresultatet.

Det var i 2011 et underskudd på administrasjonsresultatet på 7 millioner kroner, etter tilnærmet balanse i årene før. Høyere bemanning og økte kostnader til systemtilpasninger og tiltak som over tid skal øke produktivitet og kvalitet, er den vesentligste årsaken. Tilpasningene er nødvendige både på grunn av pensjonsreformen og for å modernisere og effektivisere driften. I tillegg vil det i 2011–2013 være høye kostnader for å tilpasse systemer, arbeidsprosesser og rutiner til det nye kapitalkravsregelverket. Regelverket vil gi et

varig høyere kostnadsnivå i selskapet. OPFs kostnader er likevel fortsatt lave sammenlignet med større forsikringselskaper.

Det samlede risikoresultatet var 61 millioner (42 millioner) kroner. Resultatet fordeles likt mellom kundenes premiefond og risikoutjevningfondet, som tilhører eier men som kun kan anvendes til å møte tap på forsikringsrisiko. Risikoresultatet i 2011 var positivt for uførhet mens det for øvrig er preget av at flere lever lenge.

Nåværende tallgrunnlag for dødelighet og levealder er basert på erfaringen frem til 2001, men med sikkerhetsmarginer. Den positive utviklingen har fortsatt etter dette og sikkerhetsmarginen er sett under ett på det nærmeste borte. Livsforsikringselskapene utarbeider derfor nå et nytt tallgrunnlag som skal ta høyde for lavere dødelighet også fremover. Det er ønskelig å samordne det nye grunnlaget med innarbeiding av pensjonsreformen i regelverket for offentlig tjenestepensjon. Det er ventet at disse to endringene om lag vil utligne hverandre i krav til avsetninger. Regelverket for pensjonsreformen ventes først å være klart i 2013/2014. OPF har derfor ikke styrket avsetningene i 2011.

Når det gjelder utviklingen i bestanden for øvrig, vises det til en egen artikkel i årsrapporten.

Selskapsresultat per år. Millioner kroner

	2011	2010	2009
Avkastningsresultat	149	163	256
Risikoresultat	30	21	0
Administrasjonsresultat	-7	-1	3
Rentegarantipremie m.m.	255	237	108
Andre inntekter	0	4	4
Dekning av eventuelt underskudd for kunder	0	0	0
Selskapsresultat	427	424	371

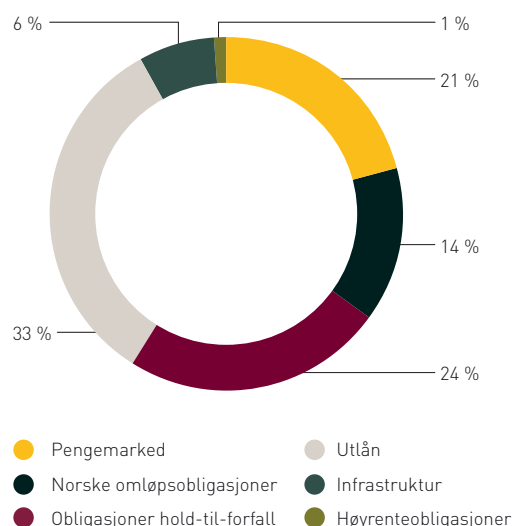

Inntektene fra rentegarantier og fortjenesteelementer økte med 18 millioner til 255 millioner kroner. Veksten skyldes høyere premiereserve og økte engangspremier. Samlede premieinntekter var 3 703 millioner (2 947 millioner) kroner. Engangspremier steg med 39,4 prosent til 2 222 millioner kroner som følge av høyere kostnader knyttet til lønns- og G-regulering og innhenting av etterslep i registrering av medlemsdata.

Selskapet har beregnet et skattemessig resultat på 360 millioner kroner i 2011. Skattekostnaden blir ført mot et skattemessig fremførbart underskudd og betalbar skatt var dermed 0 (0) kroner. Per 31.12.2011 var fremførbart underskudd på 90 millioner kroner. Forventede endringer i regelverket vil innebære at det skattemessige resultatet i årene fremover vil bli tilnærmet likt regnskapsresultatet.

Allokering i selskapsporteføljen per aktivaklasse 31.12.2011

Prosent

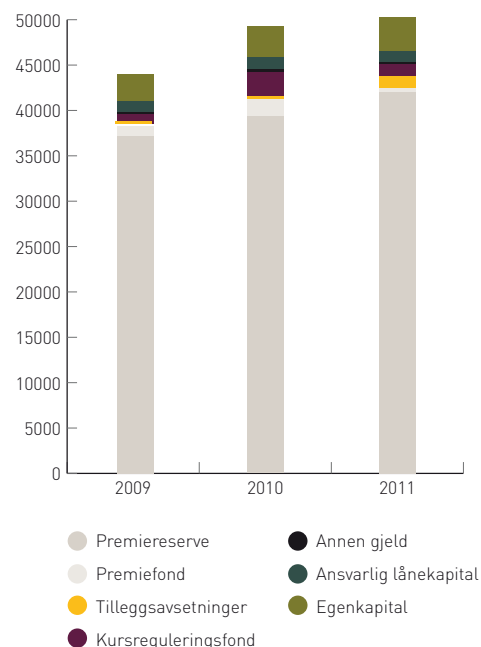

Resultatoppstilling 2010-2011. Millioner kroner

	2011	2010
Premieinntekter	3 703	2 947
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	1 106	3 013
Andre forsikringsrelaterte inntekter	128	115
Erstatninger	-1 792	-1 672
Endringer i forsikringsforpliktelse	-2 501	-3 814
-endring i premiereserve	-2 776	-2 127
-endring i premiefond	-39	-42
-endringer i tilleggsavsetninger	-1 010	-45
-endringer i kursreguleringsfond	1 324	-1 600
Midler til forsikringskunder	-233	-212
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-125	-108
Sum resultat av teknisk regnskap	286	269
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	216	232
Andre inntekter og kostnader	-75	-77
Sum resultat av ikke-teknisk regnskap	141	155
Selskapsresultat	427	424

Egenkapital og gjeld i OPF. 2009–2011.

Millioner kroner

Balanse

Forvaltningskapitalen var 50 338 millioner (48 961 millioner kroner). Premiereserven var 42 053 millioner (39 278 millioner) kroner, mens premiefondet ble redusert fra 1 899 millioner til 378 millioner kroner i løpet av 2011.

RESULTAT FOR KUNDER

OPF skal være det beste alternativet for forsikringstakerne ved valg av leverandør. En grunnleggende forutsetning for å ha denne posisjonen er at det er lønnsomt å være kunde i OPF.

Kunden beholder hele overskuddet på avkastningsresultatet – realiserte finansinntekter fratrukket garantert rente – på sine forsikringsfond. Overskuddet overføres til premiefond, sammen med kundens andel av risikoresultatet. Selskapet kan imidlertid velge å avsette hele eller deler av overskuddet på avkastningsresultatet til tilleggsavsetninger. Pengene er fortsatt kundens eiendom, men kan disponeres av selskapet til å dekke et negativt avkastningsresultat i fremtiden. Urealiserte finansinntekter og tilleggsavsetninger er følgelig en viktig buffer for selskapets egenkapital, og gir sammen med denne grunnlag for å ta risiko i forvaltningen av forsikringsfondene.

Den realiserte avkastningen var 5,9 (3,7) prosent.

Kursreguleringsfondet, som er urealiserte merverdier i kollektivporteføljen, falt med 1 324 millioner kroner i 2011 og var 1 366 millioner kroner ved utløpet av året. Den viktigste bidragsyteren er negativ avkastning på aksjer og aksjefond.

Oppbygging av kunders resultat og tildeling til premiefond 2010–2011. Millioner kroner

	2011	2010
Finansinntekter i kollektivporteføljen	1 118	3 022
Garantert rente og andre avsetninger	-1 228	-1 186
Til (-)/fra (+) kursreguleringsfond	1 324	-1 600
Avkastningsresultat	1 214	236
Kundenes andel av risikoresultatet	30	21
Kunders resultat	1 244	257
Til (-)/fra (+) tilleggsavsetninger	-1 010	-45
Fra egenkapital	0	0
Til premiefond	234	212

Det er avsatt 234 millioner (212 millioner) kroner til premiefond. Dette tilsvarer om lag 0,5 prosent av gjennomsnittlig premiereserve fra overskuddet på avkastningsresultatet samt kundenes andel av risikoresultatet. Som følge av økte kapitalkrav og lavere renter har det vært nødvendig å avsette hoveddelen av det realiserte resultatet til tilleggsavsetninger. Tilleggsavsetningene var dermed 1 342 millioner kroner per 31.12.2011. Det tilsvarer noe over ett års garantert rente i 2012.

Saksbehandling og bestandsutvikling

Det ble i 2011 registrert 1 402 (1 494) nye alderspensjonister og 1 131 (1 138) nye uføre, herav 693 (715) varige. 303 personer, tilsvarende 3,3 prosent av de uføre, kom i arbeid igjen. Det var en svak økning fra årene før. Ved utgangen av 2011 omfattet ordningene 29 079 aktive, 27 944 pensjonister og 60 923 oppsatte rettigheter. For en nærmere beskrivelse av pensjoneringsmønsteret, vises det til en egen artikkel i årsrapporten. Samlede erstatningsutbetalinger var 1 676 millioner (1 566 millioner) kroner.

I løpet av 2011 ble det behandlet over 14 800 (13 800) pensjonssaker. Nærmere 20 (22) prosent av disse var igangsetting av nye pensjoner. De resterende er ulike endringer eller henvendelser i forbindelse med pensjoner under utbetaling. I tillegg har OPF behandlet en betydelig mengde ulike andre henvendelser. Ved utgangen av året var det 314 (237) saker over den behandlings- og svarfristen som er avtalt med kundene. I flertallet av saker over frist venter OPF på opplysninger fra NAV, andre pensjonsordninger, medlemmet eller arbeidsgiver.

I henhold til pensjonsvedtektene er det opprettet en egen ankenevnd for Oslo Pensjonsforsikring. Styret har opprettet et klageutvalg som behandler klagesakene før de eventuelt går til ankenevnden.

Styrets klageutvalg behandlet 23 klager på pensjonsvedtak i 2011. Ingen av klagen førte frem. 12 saker ble anket til ankeutvalget, uten endring av vedtak. Fire saker ble anket videre til Trygderetten. Disse er ennå ikke behandlet. Trygderetten behandlet en sak fra 2010. Her fikk OPF medhold.

Ingen saker ble anket inn for rettsapparatet i 2011, mot en i 2010.

RISIKOER OG RISIKOSTYRING

Innledning

Kommunale tjenstepensjonsordninger er ytelsesordninger der samlet alderspensjon fra folketrygden og OPF er bestemt av sluttlønn, antall år i tjeneste og gjennomsnittlig stillingsprosent. Ved beregning av alderspensjon fra OPF gjøres det fradrag for faktisk ytelse fra folketrygden for det samme antallet år. Det er også uføre- og etterlattedekninger knyttet til ordningen. Dersom faktisk pensjon er høyere enn det har vært mulig å beregne på forhånd, noe som er vanlig i kommunale ordninger, hentes det inn engangspremier. OPFs ansvar er begrenset til forpliktelser det er beregnet og betalt premie for.

Premiereserven – den forsikringstekniske forpliktelsen selskapet har påtatt seg – er beregnet med rente på 3,0 prosent, levealderstariffen K2005 og egen tariff for uførhet. Beregningsrenten er nødvendig årlig avkastning for å vedlikeholde rettigheten. Avkastning utover beregningsrenten tilfaller kunden. Selskapet kan holde hele eller deler av denne forskjellen igjen som bufferkapital til år med svak avkastning.

Markedsrisiko

Markedsrisiko omfatter risiko knyttet til renter, aksjer, eiendom, spread, valuta, konsentrasjon og manglende likviditet. Renterisikoen oppstår på både eiendels- og forpliktelsessiden. De øvrige risikoene er knyttet til eiendelene, det vil si hvordan porteføljene er plassert.

Renterisiko

Renterisiko slår ut på eiendeler og forpliktelser. Når renten faller, vil verdipapirer med fast avkastning stige i verdi. Siden den garanterte renten blir vanskeligere å møte, stiger også forpliktelsen i markedsverdi. Varigheten på forpliktelsen er lenger enn varigheten på tilgjengelige fastrentepapirer. Et rentefall innebærer da at verdien av forpliktelsene øker mer enn verdiene av eiendelene.

Under *nåværende regelverk for kapitalkrav og forsikringsvirksomhet* er det beregningsrenten, og ikke markedsrenten, som brukes til å verdifastsette forpliktelsene.

OPF har kun produkter med forhåndsprising av rentegarantien. Der kan det settes en rentegarantipremie som er høyere dess lavere renten er. Da vil inntekt fra premien kunne dekke tapet ved lav avkastning. Forhåndsprising av rentegaranti og adgang til å endre beregningsrenten for fremtidig opptjening begrenser risikoen ved lave renter for kontrakter der det fortsatt betales premier.

En kraftig renteøkning vil føre til verdifall for fastrentepapirer og på kort sikt risiko for avkastning under beregningsrenten. Risikoen styres ved å plassere langsiktige fastrentepapirer i den såkalte holde til forfall-porteføljen, der markedssvingninger utover påregnelige kreditttap ikke slår ut i verdiendringer, og ha bufferkapital til å tåle tap.

Under *det nye kapitalkravsregelverket* skal forpliktelsene vurderes til markedsverdi i et eget solvensregnskap. En nedgang i renten vil redusere fremtidig tildeling til kunder så lenge renten er over beregningsrenten. Faller den under, vil forpliktelsen på selskapet øke og kapitalen reduseres. Av de grunner som er nevnt over, vil det ikke være mulig å investere i fastrentepapirer som har en tilsvarende verdiøkning.

Det viktigste instrumentet for styring av renterisikoen etter innføringen av nytt kapitalkravsregelverk blir å utforme en tariff for rentegarantipremie som stiger når den vektete renten faller under den garanterte og dermed kompensere for mangelen på rentepapirer med lang løpetid.

Markedsrisikoer knyttet til eiendeler i kollektivporteføljen

Markedsrisikoen i kollektivporteføljen er selskapets største risiko. Den styres på et overordnet nivå gjennom å plassere i ulike aktivaklasser for å oppnå spredning i risikoen.

Aksjerisiko er knyttet til at aksjer kan falle i verdi. Det er normalt store kursbevegelser i aksjemarkedet. En viss allokering til aksjer bidrar likevel til å senke selskapets

samlede markedsrisiko. OPF har et program for styring av risikoen i kollektivporteføljen. Aksjeholdningen reduseres dersom den når et styrefastsatt tak på andel av totalporteføljen, eller bufferkapitalen blir for lav.

Eiendomsrisiko er knyttet til risiko for verdinedskrivning på bygg, større tap av inntekter eller større eierkostnader. OPF reduserer eiendomsrisikoen ved å benytte profesjonell forvaltning, ved å prioritere gode leietakere og gode og lett omsettelige eiendommer, samt ved å diversifisere porteføljen med tanke på eiendomstype, geografi og forfall på leiekontrakter.

Valutarisiko er risiko for tap ved valutakursbevegelser. En styrking av kronen vil medføre at eiendeler i utenlandsk valuta faller i verdi. OPF nøytraliserer den umiddelbare virkningen av dette gjennom å inngå valutasikringsavtaler for et beløp tilsvarende investeringen i utenlandsk valuta.

Spreadrisiko oppstår fordi renten på obligasjoner i banker, industribedrifter med mer kan utvikle seg annerledes enn renten på statsobligasjoner (eller i interbankmarkedet, om det blir basis for rentekurven, jf. diskusjonen under renterisiko). Dette er det tatt hensyn til i renteporteføljen gjennom å investere i obligasjoner med god kredittklassifisering.

Konsentrasjonsrisiko er risiko for tap som følge av konsentrasjon om store enkeltkunder, enkelte bransjer, geografiske områder, plasseringer i verdipapirer i enkeltinstitusjoner eller sikkerheter med samme risikoegenskaper. OPF styrer risikoen knyttet til enkeltutstedere ved å ha grenser for eksponering. For øvrig har OPF et begrenset produkt- og kundespekter og må ivareta risikoen knyttet til dette ved god drift og gode leveranser.

Likviditetsrisiko er relevant for pensjonsutbetalinger og flytting av forsikringskontrakter. OPFs skal til enhver tid ha tilstrekkelige likvide midler til å møte forpliktelser ved forfall, uten at det påløper kostnader av betydning til å frigjøre midler. Risikoen for at selskapet ikke skal ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld og løpende drift er svært liten fordi premieinntektene er vesentlig større enn utbetalinger for å dekke pensjoner og drift av selskapet.

Det er også en risiko at eiendeler ikke kan omsettes raskt nok til verdier som tilsvarer de bokførte. Denne risikoen er knyttet til eventuell flytting av meget store forsikringsavtaler. I likviditetsstrategien er det fastsatt at selskapet skal kunne oppfylle forpliktelsene ved flytting, innenfor avtalte frister, uten vesentlige kostnader i form av prisfall på aktiva.

Risikoen knyttet til eiendeler i selskapsporteføljen

Selskapsporteføljen er motverdien av den kapitalen som ikke er knyttet til forsikringsavtalen. I hovedsak er det egenkapitalen og den ansvarlige lånekapitalen. Denne kapitalens formål er å understøtte forsikringsavtalene, det vil si å dekke opp for risikoen som er knyttet til forsikringsvirksomheten som helhet, og ikke oppnå høy avkastning i seg selv. Markedsrisikoen i porteføljen er derfor vesentlig lavere enn i kollektivporteføljen.

Selskapsporteføljen består av obligasjoner som føres til markedsverdi eller holdes til forfall, av pengemarkedsplassering, utlån og en mindre andel i infrastrukturfond. Den vesentligste risikoen ved disse plasseringene er dermed renterisiko.

Motpartsrisikoen

Motpartsrisiko oppstår fordi det er en fare for at motparten i en transaksjon ikke klarer å gjøre opp for seg. OPF påtar seg ikke forpliktelser under forsikringsavtalene uten at det er betalt premie for den. Det er derfor ikke motpartsrisiko på dette området.

Innenfor både selskaps- og kollektivporteføljene oppstår det motpartsrisiko knyttet til forvaltningsvirksomheten. OPF møter denne risikoen ved krav til sikkerhetsstillelse, i noen tilfeller pant, ved prioritering av børshandel (clearing) i stedet for bruk av motpartsavtaler. OPF benytter kun godkjente motparter etter egen liste, og det er begrensninger knyttet til handelsvolum til en enkelt megler.

Livsforsikringsrisikoen

De vesentligste livsforsikringsrisikoene i OPF er dødelighet, levealder og uførhet. Disse risikoene er knyttet til at det skal betales ut pensjoner til etterlatte, at den aktive selv skal ha alderspensjon livet ut og til at noen blir

uføre og skal ha en ytelse som er større enn allerede opptjent alderspensjon. Alle medlemmene i OPF har samme ytelser. Det er ingen risiko for at medlemmene velger dekninger blant de aktuelle ytelsene som er tilpasset deres egen livssituasjon. OPF skal på den annen side forsikre alle ansatte som oppfyller vilkårene for innmelding.

OPFs konsesjon er begrenset til Oslo kommune, foretak eid av kommunen og til sykehusansatte som var medlemmer på tidspunktet for statens overtakelse av sykehusene i 2002. Siden Oslo kommune eier selskapet og er den største kunden, har kommunen også insentiver til å holde uførekostnaden så lav som mulig. Selskapet analyserer risikoresultatet løpende og kan årlig tilpasse tariffen til faktiske endringer.

OPF har *katastroferisiko*, særlig til begivenheter der mange av de forsikrede blir uføre. OPF bygger bufferkapital gjennom risikoutjevningsfondet for å møte denne risikoen, og bruker ikke gjenforsikring.

Flytterisikoen er begrenset fordi en arbeidsgiver tar med seg alle midler og tilhørende forpliktelser ved flytting. Dersom ansatte hos en arbeidsgiver med pensjonsordning i OPF slutter, blir dette en såkalt oppsatt rett der det fortsatt skal betales reguleringspremier og premier for rentegaranti og fortjeneste på personrisiko. Den største risikoen ved flytting er *kostnadsrisiko*, i form av tapte stor-driftfordeler og tilpasning til et lavere forretningsvolum. For øvrig er kostnadsrisikoen begrenset fordi det er bygget opp en administrasjonsreserve til å finansiere allerede fullt betalte forsikringer og fordi tariffen kan endres dersom det oppstår et underskudd på administrasjon.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er knyttet til driften av selskapet, for eksempel knyttet til feil ved transaksjoner eller oppgjørsbehandling. Tapene kan oppstå som følge av dårlige prosesser, sviktende systemer, menneskelige feil eller eksterne begivenheter. Operasjonelle risikoer er derfor til stede i håndteringen av andre risikoer.

Selskapets ledelse har en årlig risikogjennomgang og ledelsen rapporterer årlig til styret om internkontrollen i

selskapet. OPF har et løpende program for automatisering og effektivisering av prosesser. Reduksjon i operasjonelle risikoer er en integrert del av dette arbeidet. Der hvor det ikke er innebygget tilstrekkelig gode systemkontroller, foretas det manuelle kontroller. Avtaler om utkontraktering av driftstjenester er standardiserte og inngås kun med anerkjente leverandører der OPF får innsyn i håndteringen.

AVDEKKING AV RISIKOER FOR KUNDER

OPF er opprettet av Oslo kommune for å avdekke og håndtere kommunens pensjonsforpliktelser med høy kostnadseffektivitet og kvalitet. Det er et mål i seg selv at, innenfor disse rammer, skal konsekvensen for kommunens økonomi være så forutsigbar som mulig. For OPF er det et selvstendig mål at risiko for kundene ikke skal bli for stor.

Den største risikoen for kunder er sterk vekst i pensjonskostnadene. I en pensjonsordning der rettighetene er basert på sluttlønn, og pensjoner skal reguleres i takt med grunnbeløpet vil lønnsinflasjon være en betydelig kostnadsfaktor for kunden. Lønnsveksten varierer med veksten i økonomien og med inflasjonen. OPF legger opp til at en betydelig del av porteføljen bør investeres i aktiva som gir god beskyttelse mot endringer i inflasjon over tid. Eksempler på slike investeringer er eiendom, realrenteobligasjoner og infrastrukturinvesteringer. Også plasseringer i aksjer vil normalt gi noe bedre inflasjonsbeskyttelse enn obligasjoner.

På den annen side kan de plasseringene som gir beskyttelse mot inflasjon på lang sikt, gi betydelige tap på kort sikt. Det vil skape variasjoner i kundenes likviditet og i de løpende regnskapsmessige pensjonskostnadene. Det er utfordrende for institusjoner i offentlig sektor. Det er utstrakt kontakt med kundene for å sikre at de ulike risikoene er forstått og se på tiltak som kan redusere dem.

Nærmere om forvaltningen av kundenes midler i 2011 *Forvaltningsstrukturen*

Den interne forvaltningen i OPF omfatter norske rentebærende papirer, utlån, derivater, samt et mandat for nordiske aksjer. Øvrige aktiva forvaltes av eksterne forvaltere. OPF forvalter også en portefølje av hedgefond og private equity internt. Selskapets direkte eide eiendomsportefølje forvaltes av Eiendomshuset Malling & Co, men alle investeringsbeslutninger fattes av OPF.

OPF vant i desember 2011, for femte år på rad, den prestisjetunge prisen som årets pensjonsforvalter i Norge. Prisen deles ut av bransjetidsskriftet Investments & Pensions Europe.

Strategi

Styret fastlegger årlig den overordnede strategien for selskapets kapitalforvaltning, med mål for forvaltningen, retningslinjer for hvordan målene skal nås og risikorammer. Porteføljen utsettes jevnlig for ulike stress-tester for å sikre at bufferkapitalen er stor nok til å tåle kraftige markedsfall. Styret har vedtatt en dynamisk risikostyringsmodell som, sammen med øvrige rammer, definerer maksimal aksjeandel for OPF.

Administrasjonen rapporterer bufferkapitalutnyttelse til styret månedlig, men hyppigere ved behov.

Etiske retningslinjer

OPF følger reglene knyttet til uttrekk av foretaksinvesteringer som Finansdepartementet fastsetter for Statens pensjonsfond – utland. Dette innebærer ikke at OPF er fritatt fra å gjøre en løpende selvstendig vurdering av etiske problemstillinger i forbindelse med investeringsvirksomheten.

OPF stiller strenge krav til sin forvaltning når det gjelder oppfølging av regler for markedsadferd og egenhandel også utover de myndighetsfastsatte regler som gjelder. Egenhandel skal forhåndsgodkjennes og særskilte forsiktighetsregler gjelder for behandling av innsideinformasjon.

Hovedtall

Kollektivporteføljen fikk en avkastning på 2,5 prosent i 2011. Dette er en nedgang fra året før, da avkastningen var 7,5 prosent. Nedgangen fra året før skyldes i hovedsak fallende aksjemarkeder.

Avkastningen over tid er god og konkurransedyktig. I 2011 var avkastningen om lag på nivå med andre.

Allokering og avkastning

Eiendom og infrastruktur var med henholdsvis 7,9 og 8,9 prosent avkastning, de beste aktivaklassene i 2011. Ved årets utgang hadde OPF plassert 15,7 og 4,3 prosent i hver av de to klassene. Også utenlandske obligasjoner, der 6,8 prosent av midlene er plassert, ga god avkastning.

Andelen av plasseringene i norske og utenlandske aksjer ble redusert fra 18,3 til 15,1 prosent. Årsaken er negativ avkastning i porteføljene. Under uroen i finansmarkedene i tredje kvartal ble risikoen redusert noe gjennom tilpasninger i aksjeeksponeringen, men risikostyringen vektlegger også rask gjeninntreden i markedet. Det førte til god avkastning mot slutten av året.

Inkludert hedgefond og private equity, utgjør aksjeporteføljer nå 18,3 (22,5) prosent av kollektivporteføljen. Hedgefond fikk en avkastning på 2,1 prosent.

Holde til forfall-porteføljen av anleggsobligasjoner ble i løpet av 2011 økt med 0,4 prosentenheter og utgjorde 25,1 prosent av kollektivporteføljen ved årets utgang. Avkastningen var 5,8 prosent, inkludert en inntektskorreksjon tilsvarende 0,3 prosentenheter.

SOLIDITET OG RISIKO

OPFs oppfyllelse av de lovbestemte kravene til ansvarlig kapital er god. Kapitaldekningen, som måler ansvarlig kapital som andel av plasseringene vektet etter risiko, var 16,8 (16,5) prosent ved utgangen av året. Lovens minstekrav er 8 prosent. Solvensmarginkapitalen, som måler ansvarlig kapital og tilleggsavsetninger opp mot premiereserven, var 277 (231) prosent av kravet.

Samlet bufferkapital var 5 380 millioner kroner. Det tilsvarte 12,8 (14,7) prosent av premiereserven. Nedgangen fra året før skyldes at avkastningen på kollektivporteføljen var lavere enn den garanterte renten og at det er overført overskudd til premiefond.

Verdijustert avkastning 2002-2011. Oslo Pensjonsforsikring mot andre livsforsikrings-selskaper, vektet etter forsikringsforpliktelse for produkter med overskuddsdeling per 31.12.2011.

* KLP, Nordea, Sparebank1, Storebrand og Vital.
Vektet etter premiereserve for produkter uten investeringsvalg per 30.09.2011
Kilde: FNO

Den mest omfattende testingen av selskapets risiko opp mot kapitalen skjer gjennom stresstester utarbeidet av Finanstilsynet. Stresstestene er en tilnærming til de nye kapitalkravene som kommer om noen år – solvens II – og måler alle risikoer opp mot kapitalen selskapet har tilgjengelig for å møte tap i en avviklingssituasjon.

I stresstest 1 falt beregnet risiko fra 9 363 millioner til 7 940 millioner kroner fra 2010 til 2011. Aksjerisikoen er noe lavere fordi aksjene har falt i markedsverdi. Risiko-kravet for aksjer er dessuten senket på grunn av kursfallet i 2011. I tillegg er krav til motpartsrisiko for boliglån med pant innenfor 60 prosent av markedsverdi senket. Stresstest 2 er en beregning under forutsetning om løpende drift; det vil si at myndighetskravene til kapitaldekning ikke skal brytes. I henhold til denne testen, har OPF bufferkapital på 4 979 millioner kroner og beregnet risiko på 3 694 millioner kroner.

Styret er av den oppfatning at OPF er godt kapitalisert gitt dagens risikoprofil og regelverk. Solvens II vil ventelig kreve mer kapital, og selskapet tilpasser seg først og fremst gjennom ikke å betale utbytte samtidig som store deler av overskuddet på kundemidler holdes tilbake i selskapet i form av kursreserver og tilleggsavsetninger. I tillegg vektlegges likviditeten ved nye plasseringer, slik at den direkte kostnaden ved eventuelle omallokeringer for å tilpasse seg regelverket blir lavest mulig.

RAMMEBETINGELSER

Nytt kapitalkravsregelverk (solvens II)

1. januar 2013 vil etter planen et nytt regelverk for forsikringsselskaper tre i kraft over hele EØS-området. Solvens II-direktivet, som er navnet på rammedirektivet vedtatt av EU-parlamentet, har krav til kapitalisering, styring og tilsyn og offentliggjøring av informasjon, ofte

Fordelingen av og avkastningen på kollektivporteføljen ved årets utgang. Millioner kroner og prosent

Aktivaklasse	31.12.2011			31.12.2010
	Verdi	Andel	Avkastning	Andel
Nominelle porteføljer:	26 073	57,6 %	4,7 %	56,8 %
- Pengemarked/bank, Norge	1 966	4,3 %	3,3 %	4,5 %
- Omløpsobligasjoner, Norge	5 014	11,1 %	5,8 %	11,8 %
- Omløpsobligasjoner, utland	3 074	6,8 %	7,2 %	6,5 %
- Konvertible obligasjoner	1 544	3,4 %	-4,1 %	4,3 %
- Obligasjoner high yield	861	1,9 %	-0,2 %	0 %
- Anleggsobligasjoner	11 372	25,1 %	5,8 %	24,7 %
- Utlån	2 242	5,0 %	-0,2 %	5,1 %
Aksjeporteføljer:	8 287	18,3 %	-8,2 %	22,5 %
- Omløpsaksjer, Norge	1 836	4,1 %	-17,2 %	5,5 %
- Omløpsaksjer, utland	4 953	10,9 %	-7,1 %	12,8 %
- Hedgefond	1 207	2,7 %	2,1 %	3,2 %
- Private equity	292	0,6 %	-4,6 %	1,0 %
Realporteføljen:	10 526	23,2 %	7,9 %	20,3 %
- Realrenteobligasjoner	1 469	3,2 %	5,1 %	2,5 %
- Eiendom	7 087	15,7 %	7,9 %	13,3 %
- Infrastruktur	1 970	4,3 %	8,9 %	4,5 %
Annet:	349	0,8 %		2,9 %
I alt	45 235	100,0 %	2,54 %	100,0 %

Bufferkapital utover minstekrav til kapitaldekning (i prosent av premiereserven). Millioner kroner

	31.12.2011		31.12.2010	
	Mill kroner	Andel	Mill kroner	Andel
Ansvarlig kapital utover krav	2 123	5,0 %	2 331	5,9 %
Fond for urealiserte gevinster	69	0,2 %	75	0,2 %
Tilleggsavsetninger	1 342	3,2 %	331	0,8 %
Kursreguleringsfond	1 367	3,3 %	2 691	6,8 %
Kursreserve hold-til-forfall	479	1,1 %	346	0,9%
Sum	5 380	12,8 %	5 775	14,7 %

benevnt som tre ulike pilarer. Det er fortsatt betydelig usikkerhet knyttet til innholdet i bestemmelsene og tidspunkt for gjennomføring.

Direktivet skal i sin helhet innarbeides i norsk rett. Finanstilsynet har varslet at sentrale krav til kapital med mer først vil gjelde fra 1. januar 2014.

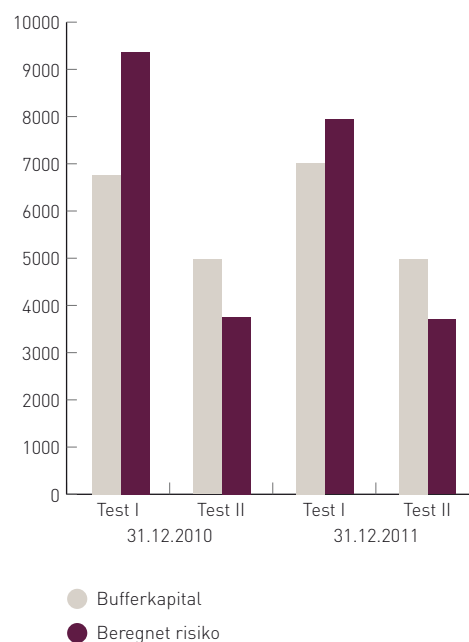
OPF gjennomførte i første halvår 2011 en analyse av avvik mellom dagens drift og kravene i direktivet. Det danner basis for solvens II-prosjektet. En rekke av selskapets ansatte arbeider med analyser og tilpasninger til regelverket. Ledelsen i selskapet deltar i utstrakt grad. Det er også knyttet en rekke eksterne konsulenter til prosjektet. Arbeidet er konsentrert om å finne strukturer for forvaltning tilpasset de nye kravene, etablere modeller for styring av virksomheten og automatisere produksjonen av data slik at de får tilstrekkelig kvalitet til å oppfylle kravene under direktivet.

Eier har bekreftet at den heller ikke i årene fremover ønsker utbytte fra selskapet, i lys av de høyere kapitalkravene som følger av regelverket. OPF deltar aktivt gjennom FNO i forsikringsnæringens arbeid med det nye regelverket.

OPF legger til grunn at det vil være en rekke gevinster å hente gjennom en profesjonell tilnærming til det nye regelverket. Det viktigste er å få til tilpasninger i strukturen på forvaltningen, slik at selskapet ikke må tilføres ny kapital fra eier. Samtidig må ikke tilpasningene være av en slik art at de i vesentlig grad reduserer fremtidig forventet avkastning fra plassering av kollektivporteføljen. Innarbeiding av kravene til styring og rapportering vil gi OPF vesentlig mer effektive prosesser og frigjøre ledelsestid til videre utvikling av selskapet.

Bufferkapital og beregnet risiko i henhold til Finanstilsynets stresstester. 31.12.2010 og 31.12.2011.

Millioner kroner

Skatt

Det har inntil nå vært slik at mottatt utbytte og realiserte gevinster på aksjer i EØS-området ikke har vært skattepliktige, når de er eid av et selskap. Det er først når denne gevinsten kommer på eiers hånd at den beskattes. Et livsforsikringselskap får dessuten inntektsfradrag for avsetninger til premiereserve og andre forsikringsmessige fond. En del av disse avsetningene vil være skapt av utbytte og gevinster på aksjer. Det oppstår dermed normalt et skattemessig underskudd fra driften av kollektivporteføljen som i sum har gitt livsforsikringselskap forholdsvis lav skatt.

Finansdepartementet sendte 2. januar 2012 på høring et forslag som vil innebære at utbytte og realiserte gevinster på aksjer i kollektivporteføljen skal beskattes.

Pensjonsleverandører for helseforetakene

Etter kommunen, er helseforetakene største kundegruppe. Kundeforholdet stammer fra tiden da Oslo kommune eide Ullevål, Aker og Sunnaas sykehus og omfatter personer som var medlemmer av ordningen da staten overtok eierskapet i 2002. Ordningene for helseforetakene utgjør om lag ¼-del av OPFs samlede premiereserve.

Enkelte av foretakene har flere pensjonsleverandører. Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) ga høsten 2011 Helse Sør-Øst i oppdrag å opprette en felles pensjonskasse for foretakene i hovedstadsområdet innen 1. januar 2013. Enkelte medlemmer vil av lovmessige eller andre grunner ikke bli medlem av den nye pensjonskassen. HSØ har fått i oppdrag å vurdere hva som skal skje med de som er medlemmer av OPF. For OPF vil konsekvensene av denne vurderingen variere fra tilnærmet ingen endring til et vesentlig tap av forretningsvolum.

Øvrige forhold

Finanstilsynet har vedtatt å senke høyeste tillatte beregningsrente for opptjening etter 1.1.2012 fra 3 prosent til 2,5 prosent.

Oslo kommune har endret tjenestepensjonsordningen for nyansatte etter 1.1.2012. Full alderspensjon for nyansatte etter 1.1.2012 skal utgjøre 67,3 prosent av pensjonsgrunnetaket.

STYRING

Eierskap

OPF er heleid av Oslo kommune. Finansbyråden innehar generalforsamlingsfullmakten på vegne av kommunen. Selskapet har kvartalsvise møter med administrasjonen i kommunen for gjennomgang av resultatutviklingen. I tillegg møter selskapet kontinuerlig ulike deler av kommunen i kundesammenheng.

OPF har dispensasjon fra kravet til representantskap grunnet både eierskapet og sammensetningen av styret.

Styret

Styret i OPF består av fem medlemmer valgt av generalforsamlingen, to utpekt blant de forsikrede og to valgt blant OPFs ansatte. Fire av medlemmene er menn og fem er kvinner.

På generalforsamlingen i april 2011 ble Trond Torvanger Dybvik valgt som nytt medlem av styret. Helle Hammer er valgt som fast møtende varamedlem. Eldbjørg Sture trådte ut av styret. Selskapet takker Sture for innsatsen i styret.

Styret hadde 8 møter i 2011 og et heldags seminar og behandlet 75 saker. Foruten oppfølging av virksomheten, har styret hatt særlig oppmerksomhet om det nye kapitalkravsregelverket (solvens II), de finansielle markedene og selskapets forsikringssystem.

Styret har nedsatt godtgjøringsutvalg og revisjonsutvalg.

Kompetanse i styre og ledelse

Styremedlemmene i OPF har samlet en bred bakgrunn av viktighet for OPF. Flere av medlemmene har toppledererfaring fra områder som bank, industri, offentlig forvaltning, politikk og fagforeninger. Medlemmer av styret har videre erfaring med offentlig pensjon, finansiell risiko og styring, herunder kredittgivning og motparter. Flere av medlemmene har bred styreefaring.

Selskapets ledelse har erfaring på alle relevante områder for OPF. Ledergruppen har bakgrunn fra andre livs- og pensjonsforsikringselskaper, fra bank, fra tilsyn, fra skadeforsikring, finans for øvrig og fra OPF.

Ledere i selskapet har også erfaring fra styrearbeid i andre finansinstitusjoner.

Internkontroll og –revisjon

OPFs internkontroll er bygd på anerkjente prinsipper. Administrerende direktør gir styret en årlig risikovurdering, basert på dokumentasjon av kontrolltiltak, intervjuer med ledere på ulike plan og egenvurdering av kontrolltiltakene fra ledende ansatte.

Selskapets internrevisjon er innleid fra Ernst & Young. Oppdraget hadde i 2011 et omfang på 660 timer, mot 572 timer året før.

På ekstraordinær generalforsamling 2. februar 2012 ble PwC valgt som selskapets nye revisor, etter LNL Revisjon som hadde hatt oppdraget siden 2001. Selskapet takker avgående revisor for et godt og kompetent samarbeid gjennom mange år.

Kjøp av tjenester utenfor selskapet

OPF kjøper en rekke tjenester av vesentlig betydning for driften fra andre. Driften av alle IT-tjenester gjøres av EDB Ergo Group ASA. Alle servere er plassert i et felles driftsmiljø i Norge. Dette er oppgaver som OPF naturlig ikke vil gjøre selv. Videre kjøpes det betydelige systemutviklingstjenester fra aktuar-konsulentfirmaet Gabler-Wassum, som en oppfølging av innføringen av nytt forsikringssystem i 2008. Omfanget av eksternt leverte tjenester antas å bli redusert fremover når OPFs kompetanse stiger og systemet blir mer utviklet.

OPF kjøper utbetalingstjenester fra Oslo kommune. Den viktigste tjenesten er utbetaling av pensjoner.

OPF kjøper også en rekke forvaltningstjenester fra eksterne forvaltere. Disse benyttes for å få tilgang til forvaltningsprodukter og forvaltere som OPF ikke har internt. Ved utgangen av 2011 hadde selskapet plassert 14,3 milliarder (14,5 milliarder) kroner i 36 (33) fond/mandater hos 27 (25) ulike forvaltere. OPF sa opp to forvaltere i løpet av året, mens fem nye forvaltningsmandater ble implementert. Det avholdes møte med alle forvaltere minst en gang i året og de rapporterer minst kvartalsvis.

Det største mandatet er forvaltning av globale obligasjoner. Dette er på 3,1 milliarder (2,8 milliarder) kroner og forvaltes av Rogge Global Partners LLC (UK). Øvrige plasseringer er i fond.

PERSONAL

Det var 67 fast ansatte ved utgangen av 2011, mot 63 året før. Av disse var 42 kvinner. En person sluttet i løpet av året for å begynne i annen stilling mens tre stykker gikk av med alderspensjon. OPF fikk åtte nye medarbeidere med verdifull kompetanse og erfaring.

Det er et mål å sikre selskapet høyere kompetanse. Det skjer dels gjennom rekruttering, der det er særlig høy bevissthet rundt at nyansatte skal ha erfaring, kunnskaper eller utdanning som utfyller den som allerede er i selskapet. I tillegg oppfordrer selskapet ansatte til å ta kurs og studier, og gir tilskudd og lesedager til dette. Dette programmet har vart i tre år. 14 ansatte har i løpet av perioden tatt kurs og studier, hvorav 12 stykker på universitet eller høyskole. Alle arbeider fortsatt i selskapet. Samlet støtte unntatt verdi av lesedager er om lag en halv million kroner.

Bygningen som OPF sitter i – VG-bygget – fikk omfattende glasskader av bomben i Regjeringskvartalet 22. juli 2011. Ingen vinduer mot kontorplasser i OPFs lokaler ble knust men det var enkelte mindre skader i lokalene. De 15 ansatte som var til stede da bomben gikk av, ble evakuert. Selskapets beredskapsplan ble umiddelbart iverksatt og alternative lokaler i Nydalen ble brukt i én arbeidsdag. Selskapet var i full produksjon hele denne dagen. Ingen ansatte ble skadet av selve hendelsen. Alle er oppfordret til å søke hjelp dersom det er nødvendig i ettertid.

Det har ikke vært andre skader eller ulykker på arbeidsplassen i 2011.

Sykefraværet var 5,3 prosent i 2011, mot 5,7 prosent året før. Selskaps arbeidsmiljøutvalg er ikke kjent med langvarig sykefravær som skyldes forhold på jobben og mener at selskapet ikke har unnlatt å gjennomføre tiltak som kunne redusert fraværet.

ÅRSBERETNING

Det skal ikke forekomme forskjellsbehandling på grunn av kjønn, rase eller etnisk bakgrunn i OPF. Det er store variasjoner i alder og erfaringsbakgrunn blant de ansatte i OPF. Totalt sett er det syv menn og åtte kvinner i ledende stilling. I ledergruppen er det fem menn og to kvinner. Lederhåndboken i OPF redegjør for tiltak som fremmer likestilling og forhindrer forskjellsbehandling mellom kjønnene. Videre redegjør den for formålet i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Den årlige arbeidsmiljøundersøkelsen tilsier at selskapet i hovedsak har et godt arbeidsmiljø. I 2011 har undersøkelsen vist at stadig flere føler at de har utfordrende arbeidsoppgaver og at de får utnyttet sine ferdigheter i jobben. Styret takker de ansatte i OPF for innsats og resultater i 2011.

Driften i selskapet forurenser ikke det ytre miljøet.

FREMTIDSUTSIKTER

OPF har gjennom historien skapt gode resultater for kunder og eier. Avkastningen på pensjonsmidlene har gjennom de ti siste årene vært høy sammenlignet med andre forsikringsselskaper, og kostnadene er lave. De gjeldende kapitalkravene er begge dekket med god margin og soliditeten er bygget opp igjen etter finanskrisen i 2007–2009. Det er rentegarantipremier på alle premiereserver, og selskapet er dermed godt beskyttet mot lave renter.

Det er fortsatt store ubalanser i internasjonal økonomi. Behovet for nedbygging av gjeld i bankene og i offentlig sektor er betydelig. Samtidig er arbeidsledigheten høy over mesteparten av OECD-området. I sum må det derfor forventes svært lave renter ennå en tid.

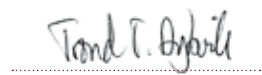
I kombinasjon med gode utsikter for norsk økonomi, er konsekvensen at OPFs kunder vil oppleve høye

Bjarne Borgersen
styreleder

Mari Sanden

Tor Aamot

Jan-Edvard Monsrud

Trond Torvanger Dybvik

pensjonskostnader også fremover. Kostnadsøkningen vil forsterkes av økte kapitalkrav og den foreslåtte skatteendringen.

Selskapet arbeider løpende med prosjekter som skal øke effektiviteten og styrke kundetilfredsheten. Det arbeides systematisk for å gi kundene godt innsyn i økonomien i egen pensjonsordning og yte bistand til tiltak som over tid senker pensjonskostnadene deres. Det er et mål å møte de nye kapitalkravene uten tilførsel av kapital og med tilpasninger i investeringsstrategien som i minst mulig grad reduserer forventet avkastning.

Utover dette, er det største usikkerhetsmomentet muligheten for alternative organisasjonsformer for helseforetakenes pensjonsordninger.

ÅRETS RESULTAT

Årets selskapsresultat på 427 073 340 kroner anvendes ved at -6 043 445 kroner overføres fra fond for urealiserte gevinster og 32 007 415 kroner overføres til risikoutjevningfond. De resterende 401 109 370 kroner foreslår styret overført til annen opptjent egenkapital. Total egenkapital er på 3 847 795 390 kroner.

Oslo, 19. mars 2012

Karin Helga Frøystad
Karin Helga Frøystad

Karl Ove Steffensrud
Karl Ove Steffensrud

Hilde Kjelsberg
Hilde Kjelsberg

Heidi Larssen
Heidi Larssen

Åmund T. Lunde
Åmund T. Lunde
adm. direktør

RESULTATREGNSKAP

Morselskap				Konsern	
2010	2011		Note	2011	2010
TEKNISK REGNSKAP					
Premieinntekter					
2 946 739	3 703 417	Forfalte premier brutto	2	3 703 417	2 946 739
2 946 739	3 703 417	Sum premieinntekter for egen regning		3 703 417	2 946 739
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen					
277 466	335 377	Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	4	0	0
1 167 941	1 301 798	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	3	1 301 798	1 167 941
19 216	20 176	Netto driftsinntekt fra eiendom	4	355 553	296 682
1 589 260	-1 279 306	Verdiendringer på investeringer	5	-1 279 306	1 589 260
-40 597	727 854	Realisert gevinst og tap på investeringer	6	727 854	-40 597
3 013 286	1 105 899	Sum netto inntekt fra investeringer i kollektivporteføljen		1 105 899	3 013 286
114 519	127 838	Andre forsikringsrelaterte inntekter	7	127 838	114 519
Erstatninger					
-1 671 997	-1 791 755	Utbetalte erstatninger brutto	7	-1 791 755	-1 671 997
-1 671 997	-1 791 755	Sum erstatninger		-1 791 755	-1 671 997
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse – kontraktsfaste forpliktelser					
-2 127 225	-2 775 774	Endring i premiereserve	25	-2 775 774	-2 127 225
-44 599	-1 010 087	Endring i tilleggsavsetninger	25	-1 010 087	-44 599
-1 600 330	1 324 309	Endring i kursreguleringsfond	26	1 324 309	-1 600 330
-41 682	-39 171	Endring i premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond	2	-39 171	-41 682
-3 813 836	-2 500 723	Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse – kontraktsfaste forpliktelser		-2 500 723	-3 813 836
Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfaste forpliktelser					
-191 070	-203 327	Overskudd på avkastningsresultat		-203 327	-191 070
-20 624	-30 378	Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene		-30 378	-20 624
-211 694	-233 705	Sum midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfaste forpliktelser	2	-233 705	-211 694
Forsikringsrelaterte driftskostnader					
-35 676	-38 008	Forvaltningskostnader	9	-38 008	-35 676
-72 472	-86 949	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	9	-86 949	-72 472
-108 148	-124 957	Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-124 957	-108 148
268 869	286 014	Resultat av teknisk regnskap		286 014	268 869
IKKE-TEKNISK REGNSKAP					
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen					
15 335	0	Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	4	0	0
148 904	175 362	Renteinntekter og utbytte mv på finansielle eiendeler	3	175 362	148 904
1 015	0	Netto driftsinntekt fra eiendom	4	0	16 350
45 363	4 392	Verdiendringer på investeringer	5	4 392	45 363
21 210	36 592	Realisert gevinst og tap på investeringer	6	36 592	21 210
231 827	216 346	Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		216 346	231 827
7 372	10 453	Andre inntekter	8	10 453	7 372
Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen					
-3 964	-4 223	Forvaltningskostnader	9	-4 223	-3 964
-80 576	-81 517	Andre kostnader	9	-81 517	-80 576
-84 540	-85 740	Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		-85 740	-84 540
154 659	141 059	Resultat av ikke teknisk regnskap		141 059	154 659
423 528	427 073	Resultat før skattekostnad		427 073	423 528
0	0	Skattekostnader	10	0	0
423 528	427 073	Totalresultat		427 073	423 528
Disponeringer					
23 656	32 007	Overført (fra) / til risikoutjevningfond		32 007	23 656
-35 266	-6 043	Overført (fra) / til fond for urealiserte gevinster		-6 043	-35 266
435 138	401 109	Overført (fra) / til annen egenkapital		401 109	435 138
423 528	427 073	Sum disponeringer		427 073	423 528

BALANSE PR. 31. DESEMBER

Morselskap		EIEDELER	Note	Konsern	
2010	2011			2011	2010
		EIEDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
		Investeringer			
956 674	829 903	Investeringer som holdes til forfall, til amortisert kost	13	829 903	956 674
1 686 780	2 056 165	Utlån og fordringer, til amortisert kost	14	2 056 165	1 686 780
628 974	344 654	Aksjer og andeler, til virkelig verdi	15	344 654	628 974
1 243 110	1 560 557	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	16	1 560 557	1 243 110
18 319	-4 978	Finansielle derivater, til virkelig verdi	17	-4 978	18 319
4 533 857	4 786 301	Sum investeringer		4 786 301	4 533 857
		Fordringer			
17 349	14 616	Andre fordringer	19	14 616	17 349
17 349	14 616	Sum fordringer		14 616	17 349
		Andre eiendeler			
1 526	1 652	Anlegg og utstyr	20	1 652	1 526
127 031	286 204	Kasse, bank	18	286 204	127 031
128 557	287 856	Sum andre eiendeler		287 856	128 557
		Forskuddbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
10 368	11 637	Opptjente ikke mottatte leieinntekter		11 637	10 368
7 818	1 950	Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		1 950	7 818
18 186	13 587	Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	21	13 587	18 186
4 697 949	5 102 360	Sum eiendeler i selskapsporteføljen		5 102 360	4 697 949
		EIEDELER I KUNDEPORTEFØLJEN			
		Investeringer i kollektivporteføljen			
895 123	293 980	Investeringseiendommer	11	6 913 285	5 687 810
1 535 161	1 841 341	Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	11	0	0
3 082 124	3 869 756	Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og fellesk.foretak	12	0	0
8 655 007	7 499 911	Investeringer som holdes til forfall, til amortisert kost	13	7 499 911	8 655 007
4 452 155	6 058 897	Utlån og fordringer, til amortisert kost	14	6 058 897	4 452 155
12 114 868	11 404 767	Aksjer og andeler, til virkelig verdi	15	10 323 968	11 762 824
12 371 736	13 504 741	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	16	13 504 741	12 371 736
401 375	-132 499	Finansielle derivater	17	-132 499	401 375
755 537	894 518	Andre finansielle eiendeler, til virkelig verdi	18	1 067 109	932 179
44 263 086	45 235 412	Sum investeringer i kollektivporteføljen		45 235 412	44 263 086
48 961 035	50 337 772	SUM EIEDELER		50 337 772	48 961 035

Morselskap		EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	Note	Konsern	
2010	2011			2011	2010
		Innskutt egenkapital			
720 000	720 000	Aksjekapital		720 000	720 000
450 000	450 000	Overkursfond		450 000	450 000
1 170 000	1 170 000	Sum innskutt egenkapital	22	1 170 000	1 170 000
		Opptjent egenkapital			
75 234	69 191	Fond for urealiserte gevinster	26	69 191	75 234
64 131	96 138	Risikoutjevningfond	25	96 138	64 131
2 111 357	2 512 466	Annen opptjent egenkapital		2 512 466	2 111 357
2 250 722	2 677 795	Sum opptjent egenkapital	23	2 677 795	2 250 722
		Ansvarlig lånekapital mv.			
1 240 000	1 240 000	Annen ansvarlig lånekapital		1 240 000	1 240 000
1 240 000	1 240 000	Sum ansvarlig lånekapital mv.	24	1 240 000	1 240 000
		Forsikringsforpliktelser i livsforsikring – kontraktsfastsatte forpliktelser			
39 277 574	42 053 348	Premiereserve	25	42 053 348	39 277 574
331 599	1 341 685	Tilleggsavsetninger	25	1 341 685	331 599
2 690 921	1 366 612	Kursreguleringsfond	26	1 366 612	2 690 921
1 898 861	377 629	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond	2	377 629	1 898 861
44 198 955	45 139 274	Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring – kontraktsfastsatte forpliktelser		45 139 274	44 198 955
		Avsetninger for forpliktelser			
10 215	11 593	Pensjonsforpliktelser	27	11 593	10 215
10 215	11 593	Sum avsetninger for forpliktelser		11 593	10 215
		Forpliktelser			
69 846	70 460	Andre forpliktelser	28	70 460	69 846
69 846	70 460	Sum forpliktelser		70 460	69 846
		Påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter			
21 297	28 650	Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	29	28 650	21 297
21 297	28 650	Sum påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		28 650	21 297
48 961 035	50 337 772	SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		50 337 772	48 961 035
		POSTER UTENOM BALANSEN			
		Betingede forpliktelser	34		
		Hendelser etter balansedagen	35		

Oslo, 19. mars 2012

Bjarne Borgersen
styreleder

Hilde Kjelsberg

Heidi Larssen

Trond Torvanger Dybvik

Tor Aamot

Mari Sanden

Jan-Edvard Monsrud

Karin Helga Frøystad

Karl Ove Steffensrud

Åmund T. Lunde
adm. direktør

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

MORSELSKAP			KONSERN	
2010	2011		2011	2010
		KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
3 255 243	1 909 309	Innbetalte premier/premiefond	1 909 309	3 255 243
-1 671 997	-1 791 755	Utbetalte pensjoner	-1 791 755	-1 671 997
105 665	116 226	Innbetalte refusjoner	116 226	105 665
61 438	20 176	Innbetaling av leieinntekter eiendom	20 176	453 465
180 861	214 014	Innbetaling av renter fordring datterselskap	0	0
1 967 915	2 386 659	Innbetalinger vedrørende finansielle eiendeler	2 386 659	1 967 915
-639 788	-376 631	Utbetalinger vedrørende finansielle eiendeler	-376 631	-639 788
106 852	123 834	Innbetaling av utbytte	123 834	106 852
-192 687	-210 696	Andre utbetalinger vedrørende driften	-210 696	-230 475
16 226	22 065	Andre innbetalinger vedrørende driften	22 065	16 226
190 424	16 675	Økning/reduksjon av kortsiktige fordringer og gjeld	16 675	-140 310
3 380 152	2 429 876	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	2 215 862	3 222 796
		KONTANTSTRØM FRA FINANSIELLE EIENDELER		
-938	-1 064	Utbetaling kjøp av utstyr	-1 064	-938
-83 810	-193 731	Utbetaling endring kostpris aksjer i datterselskap	0	0
106 076	56 985	Innbetalt fra datterselskap	56 985	106 076
416 630	0	Innbetaling ved salg av bygninger og andre faste eiendommer	0	416 630
0	0	Utbetaling ved kjøp av bygninger og andre faste eiendommer	-1 146 698	-968 476
928 914	989 823	Innbetaling av lån fra kunder	989 823	928 914
-1 047 425	-1 173 655	Utbetaling av lån til kunder	-1 173 655	-1 047 425
2 672 789	1 601 679	Innbetaling ved salg av aksjer og andeler	1 601 679	2 672 789
-5 091 661	-2 559 615	Utbetaling ved kjøp av aksjer og andeler	-1 396 685	-4 123 185
7 908 288	8 652 503	Innbetaling ved salg av obligasjoner, sertifikater m.v.	8 652 503	7 908 288
-10 106 311	-9 504 647	Utbetaling ved kjøp av obligasjoner, sertifikater m.v.	-9 504 647	-10 106 312
-4 297 448	-2 131 722	Netto kontantstrøm fra finansielle eiendeler	-1 921 759	-4 213 639
		KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER		
0	0	Innbetaling av ansvarlig lån	0	0
0	0	Innbetaling av egenkapital	0	0
0	0	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	0
-917 296	298 154	Netto endring i kasse, bank	294 103	-990 843
1 799 864	882 568	Beholdning kasse, bank pr. 1.1.	1 059 210	2 050 053
882 568	1 180 722	Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr. 31.12.	1 353 313	1 059 210
755 537	894 518	Andre finansielle fordringer kundeporteføljen	1 067 109	932 179
127 031	286 204	Kasse bank	286 204	127 031
882 568	1 180 722	Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr. 31.12.	1 353 313	1 059 210

Note 1. Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i henhold til regnskapsloven, med de tillegg og unntak som følger av forskrift 16. desember 1998 nr. 1241 (årsregnskapsforskriften). Både selskapsregnskapet og konsernregnskapet benytter unntaket om forenklet anvendelse av IFRS i henhold til forskrift nr. 57 av 21. januar 2008 (forenklet anvendelse av IFRS).

Årsregnskapet er således utarbeidet med utgangspunkt i prinsipp om historisk kost, med følgende unntak:

- investeringseiendom målt til virkelig verdi
- finansielle eiendeler og gjeld (herunder finansielle derivater) vurdert til virkelig verdi over resultatet
- eierandeler i datterselskaper er vurdert etter egenkapitalmetoden

Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til balansedagens kurs. Resultatregnskapet for utenlandske datterselskaper er omregnet til gjennomsnittskurs, mens balanseposter er omregnet til dagskurs.

Alle beløp i regnskap og noter er presentert i tusen norske kroner uten desimal med mindre annet er angitt.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er det foretatt regnskapsmessige estimater og skjønnsmessige vurderinger. Dette vil påvirke regnskapsførte verdier av eiendeler og gjeld, inntekter og kostnader. Områder hvor det er utvist skjønnsmessige vurderinger og estimater er omtalt.

Resultatregnskap

Resultatregnskapet er sammensatt av teknisk regnskap og ikke-teknisk regnskap. Teknisk regnskap inneholder inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen og kostnader fra forsikringsdriften, mens inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen og driftskostnader for selskapet fremkommer under ikke-teknisk regnskap.

Balanse – eiendeler

På eiendelssiden i balansen er finansielle eiendeler adskilt i selskapsportefølje og kollektivportefølje. Finansielle eiendeler blir ved første gangs innregning klassifisert i en av følgende kategorier:

- a. finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
- b. investeringer som holdes til forfall regnskapsført til amortisert kost
- c. utlån og fordringer regnskapsført til amortisert kost

Finansielle eiendeler som er klassifisert som eiendeler der endringer i virkelig verdi resultatføres, er i stor grad eiendeler som omsettes i et marked slik at verdien kan fastsettes med stor grad av sikkerhet.

Balanse – egenkapital og forpliktelser

På gjeldssiden i balansen fremkommer selskapets egenkapital, forsikringsforpliktelser og andre avsetninger og forpliktelser. Innkutt egenkapital består av aksjekapital og overkursfond, mens opptjent egenkapital består av fond for urealiserte gevinster, risikoutjevningfond og annen opptjent egenkapital. Annen ansvarlig lånekapital er gitt av Oslo kommune.

I henhold til IFRS 4 må det være knyttet betydelig forsikringsrisiko til kontrakten for at den skal defineres som en forsikringskontrakt. Forsikringskontraktene selskapet tilbyr tilfredsstillende dette kravet. Nivået på de regnskapsførte forpliktelsene står i forhold til forsikringskundernes kontraktsmessige rettigheter.

INVESTERINGSEIENDOMMER

Ved regnskapsmessig presentasjon er formålet med investeringen lagt til grunn. Det betyr at disse investeringene er vist og behandlet som fast eiendom i konsernregnskapet uavhengig av den juridiske formen investeringen måtte ha.

Eiendomsinvesteringer består av direkte eide eiendommer, eiendommer organisert som AS (100 % eid) og eiendommer organisert som ANS/KS. I tillegg anses investeringer gjennom andeler i verdipapirfond med fast eiendom som underliggende objekt (eiendomsfond) å være eiendomsinvesteringer.

Eiendomsinvesteringene er vurdert til virkelig verdi slik dette er definert i IAS 40. Endringer i virkelig verdi resultatføres.

For verdsetting av eiendommer eid direkte eller gjennom datterselskaper benyttes kontantstrømsmodeller med definerte forutsetninger og markedsverdivurderinger. Mindre endringer i avkastningskravet kan gi relativt store utslag i eiendomsverdiene. De faktorene som vil påvirke regnskapstallene i størst grad er, kontraktutløp, antatt markedsleie, beliggenhet og ledighet. Eksterne verdivurderinger blir innhentet for eiendomsfond. Kvalitetssikring utføres for den enkelte eiendom og for totalporteføljen.

AKSJER OG ANDELER I DATTERSELSKAP, TILKNYTTETE FORETAK OG FELLESKONTROLLERTE FORETAK

Alle investeringer i datterselskaper er i forbindelse med kjøp av fast eiendom. Datterselskapenes selskapsregnskaper er utarbeidet etter regnskapslovens regnskapsprinsipper. Eiendommene som er selskapenes vesentlige eiendel vurderes til kostpris og avskrives lineært over eiendommens levetid. Ved varig verdifall nedskrives eiendommene. I selskapsregnskapet er eierandelene i de omarbeidede regnskapene behandlet etter egenkapitalmetoden.

FORDRINGER PÅ OG VERDIPAPIER UTSTEDT AV DATTERFORETAK, TILKNYTTETE FORETAK OG FELLESKONTROLLERTE FORETAK

Selskapet har ved investeringer i eiendom gitt langsiktig lån til heleide datterselskaper som renteberegnes. Lånene er oppført til pålydende.

INVESTINGER SOM HOLDES TIL FORFALL

Obligasjonene er anskaffet til varig eie og skal holdes til forfall. Overkurs og underkurs ved anskaffelsen amortiseres over obligasjonens gjenværende løpetid. I resultatregnskapet inngår amortisert beløp som korreksjon til renteinntekten.

UTLÅN OG FORDRINGER

Utlån og fordringer er finansielle eiendeler med faste eller bestembare betalinger, og som ikke omsettes i et aktivt marked eller som selskapet har intensjon om å selge på kort sikt eller har øremerket til virkelig verdi over resultat. Utlån og fordringer innregnes i balansen første gang til virkelig verdi. Påfølgende måling skjer til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode med eventuell nedskrivning for kredittap. Utlån består hovedsakelig av utlån til medlemmer av pensjonsordningen i Oslo kommune, mens fordringer er knyttet til investeringsvirksomheten. I resultatregnskapet inngår amortisert beløp på fordringer som korreksjon til renteinntekten.

AKSJER OG ANDELER / OBLIGASJONER OG ANDRE VERDIPAPIRER MED FAST AVKASTNING

Aksjer, andeler, obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning er ført opp med markedsverdi i regnskapet. Virkelig verdi av investeringer notert i et marked er basert på gjeldende kurser. Likvide aksjer verdsettes på basis av priser levert fra ulike leverandører.

Dersom markedet for verdipapiret ikke er aktivt, notert på børs eller tilsvarende, benytter selskapet verdsettelsesteknikker basert på observerbare markedsdata for å estimere markedsverdien. Estimater baseres på markedsforhold som foreligger på balansedagen.

For aksjefond og andeler i utenlandske selskap benyttes sist omsatt oppgitte kurs. Dersom prisbildet anses som utdatert justeres prisen etter en markedsindeks.

For rentebærende verdipapirer som ikke prises direkte i markedet beregnes en antatt markedsverdi basert på ett fastsatt kredittpåslag angitt ved en kredittkurve. Det benyttes eksterne kilder for å fastsette kredittkurver for de ulike utstedere/utstedergrupper i porteføljene. Prisene oppdateres daglig, basert på endringer i det generelle rentenivået, mens kredittkurver endres løpende, minimum månedlig. Ved årsslutt legges likningskurser til grunn for verddivurdering.

Endringer i netto urealisert mer- eller mindreverdi resultatføres. Kollektivporteføljens andel føres mot kursreguleringsfondet, mens selskapets egen andel føres mot fond for urealiserte gevinster i balansen.

FINANSIELLE DERIVATER, SIKRING OG VALUTA

Finansielle derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunktet de inngås. Ved etterfølgende måling regnskapsføres valutaterminer, futures, swapper, aksjeopsjoner og derivater til virkelig verdi. Bloomberg og opplysninger fra motparter benyttes som kilde for prising.

Finansielle derivater benyttes til å sikre finansielle eiendeler og nettoverdien av de ulike instrumentene, både positive og negative, presenteres samlet som eiendeler i balansen.

Økonomisk sikring av valutaeksponeringen gjøres gjennom derivater. Som hovedregel er alle renteinvesteringer og eiendomsinvesteringer i fremmed valuta sikret tilbake til norske kroner. For aksjeinvesteringer i fremmed valuta ligger sikringsgraden med tillatte svingninger mellom 90 og 100 prosent.

ANDRE FINANSIELLE EIENDELER

Andre finansielle eiendeler består av bankinnskudd og arbeidskapital tilknyttet endomsinvesteringene i konsernregnskapet.

ANLEGG OG UTSTYR

Anlegg og utstyr består av kontormaskiner og inventar balanseført til anskaffelseskost med fradrag for lineære avskrivninger.

FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER

Pensjonsordningens ytelser samordnes med folketrygden og gir samlet et brutto pensjonsnivå på 70 % av pensjonsgrunnlaget ved full opptjening. I tillegg omfatter ordningen uføre-, ektefelle- og barnepensjon. Opptjeningen av pensjonsrettigheter skjer lineært. Dette innebærer at den enkelte opptjente ytelser utgjør den forholds-messige del av de ytelser vedkommende vil ha rett til ved fortsatt tjeneste til pensjonsalder. Ordningen er basert på sluttlønnsprinsippet, regulering av løpende pensjoner og regulering av oppsatte rettigheter etter regler iht. pensjonsreformen.

Premiereserven utgjør den forsikringstekniske kontantverdien av pensjonsrettigheter som er opptjent på beregningstidspunktet. Den inkluderer avsetning til administrasjonsreserve. Selskapet anvender et beregningsgrunnlag med 3 % grunnlagsrente og særskilt meldt dødelighets- og uførhetstariff.

Tilleggsavsetningene er fordelt til kundene med betinget virkning og kan anvendes til dekning av eventuelt avkastningsunderskudd sett i forhold til garantert rente. Eventuell negativ avkastning kan ikke dekkes av tilleggsavsetninger.

Kursreguleringsfondet tilsvarer summen av urealiserte gevinster på finansielle omløpsmidler som inngår i kollektivporteføljene.

Premiefondet inneholder forskuddsbetalte premier og eventuelle overskuddsmidler som fordeles til den enkelte kundes premiefonds-konto. Kundene har krav på 3 prosent avkastning. Premiefondsmidler kan benyttes til dekning av fremtidige premier.

INNTEKTS- OG KOSTNADSFØRINGSPRINSIPPER

Forfalte premier samt reguleringspremie for inneværende år omfatter alle beløp som er forfalt i løpet av regnskapsåret. Leieinntekter forskuddsfaktureres og periodiseres over leieperioden. Gevinster/tap føres som inntekt/kostnad på realisasjonstidspunktet. Urealiserte gevinster/tap på finansielle omløpsmidler føres som inntekt/kostnad knyttet til finansielle eiendeler og kollektivporteføljens andel tilbakeføres til/fra kursreguleringsfondet. Gevinster/tap ved salg av aksjer beregnes etter FIFO-metoden (først inn – først ut), mens gevinster/tap ved salg, innløsning og avdrag av obligasjoner og sertifikater beregnes i forhold til gjennomsnittlig anskaffelseskost. Leieavtaler kostnads-føres løpende.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Analysen er utarbeidet på grunnlag av «Foreløpig Norsk Regnskaps-standard. Kontantstrømoppstilling» og viser de faktiske inn- og utbetalinger.

SKATT

Skattekostnad i resultatregnskapet omfatter periodens betalbare skatt og endring i utsatt skattefordel. Utsatt skattefordel beregnes med 28 prosent på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt lignings-messig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret.

KONSOLIDERINGSPRINSIPPER

Konsernregnskapet viser samlet økonomisk resultat og finansielle stilling når morselskapet og datterselskapene betraktes som en økonomisk enhet. Alle datterselskapene er eid 100 % og er anskaffet i forbindelse med eiendomskjøp. Ved konsolideringen er alle interne resultat- og balanseposter eliminert.

Datterselskaper som kjøpes/selges i løpet av året blir resultatmessig konsolidert for den del av året selskapene har vært en del av konsernet. Elimineringen av aksjer og andeler i datterselskap er basert på kjøpsverdimetoden. Dette innebærer at aksjene elimineres mot bokført verdi av egenkapitalen på oppkjøpstidspunktet. Identifiserte merverdier i eiendomsselskapene på oppkjøpstidspunktet er tillagt eiendommen. Goodwill, utsatt skattefordel og utsatt skatt på oppkjøpstidspunktet er ført mot merverdiene på eiendommene.

I konsernregnskapet er datterselskapenes selskapsregnskaper omarbeidet etter de regnskapsprinsippene og vurderingsreglene som selskapet benytter.

Note 2. Forfalte premier

	2011	2010
Ordinær årspremie	1 481 849	1 352 882
Reguleringspremie og andre engangspremier	2 221 568	1 593 857
Sum	3 703 417	2 946 739

	2011	2010
Premiefond 1.1.	1 898 861	1 336 980
Trukket	-1 914 263	-3 646
Innbetalt	120 155	312 151
Renter garantert	39 171	41 682
Tildelt overskudd	233 705	211 694
Premiefond 31.12.	377 629	1 898 861

Note 3. Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler

	Selskap	Kollektiv	2011	2010
Utbytte norske aksjer	0	57 855	57 855	106 852
Utbytte utenlandske aksjer og infrastrukturinvesteringer	83	65 896	65 979	26 682
Avkastning konvertible obligasjoner	0	12 509	12 509	19 390
Avkastning eiendomsfond	0	45 642	45 642	41 207
Renter norske obligasjoner	55 794	330 030	385 824	270 813
Renter utenlandske obligasjoner	0	101 827	101 827	106 517
Renter norske obligasjoner – til amortisert kost	51 176	462 076	513 252	504 286
Renter og gebyr – utlån	53 021	73 022	126 043	115 482
Renter norske obligasjoner – fordringer	14 117	141 896	156 013	63 588
Finansielle derivater norske	716	6 506	6 880	50 150
Finansielle derivater utenlandske	374	3 329	4 045	9 350
Andre finansinntekter og kostnader	81	1 210	1 291	2 528
Sum	175 362	1 301 798	1 477 160	1 316 845

Kollektivporteføljens andel	1 167 941
Selskapsporteføljens andel	148 904

NOTER

Note 4. Netto driftsinntekt fra eiendom

2010	Morselskap				Konsern			
	Kollektiv	Selskap	2011		Kollektiv	Selskap	2011	2010
111 940	121 363	0	121 363	Eiendomsselskap	335 377	0	335 377	292 801
180 861	214 014	0	214 014	Internlån – renter				
292 801	335 377	0	335 377	Inntekter fra investering i datterselskap				
277 466				Kollektivporteføljens andel				
15 335				Selskapsporteføljens andel				
20 231	21 219	0	21 219	Direkte eide eiendommer – inntekter	21 219	0	21 219	20 231
0	-1 043	0	-1 043	Direkte eide eiendommer – kostnader	-1 043	0	-1 043	0
20 231	20 176	0	20 176	Netto driftsinntekt på eiendom	355 553	0	355 553	313 032
19 216				Kollektivporteføljens andel				296 682
1 015				Selskapsporteføljens andel				16 350

Note 5. Verdiendring på investeringer

	Kollektiv	Selskap	2011	2010
Verdiendring verdipapirer	-1 334 745	4 392	-1 330 353	1 565 063
Verdiendring eiendom	55 439	0	55 439	69 560
Sum verdiendring på investeringer	-1 279 306	4 392	-1 274 914	1 634 623
Kollektivporteføljens andel				1 589 260
Selskapsporteføljens andel				45 363

Note 6. Realisert gevinst og tap på investeringer

	Selskap	Kollektiv	2011	2010
Til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler, inkludert hedegefond	-3 393	37 466	34 073	80 163
Utenlandske infrastrukturinvesteringer	-332	63 136	62 804	0
Norske obligasjoner – omløpsmidler	1 974	40 482	42 456	37 626
Utenlandske obligasjoner – omløpsmidler	0	-74 466	-74 466	44 514
Private equity	0	0	0	-4 694
Konvertible obligasjoner	0	41 334	41 334	0
Hold til forfall				
Norske obligasjoner – hold til forfall	2 542	22 821	25 363	9 131
Utlån og fordringer				
Tap utlån	-108	-143	-251	0
Finansielle derivater				
Opsjoner – utenlandske	-1 196	-40 393	-41 589	-113 885
Futures – utenlandske	0	18 020	18 020	28
Valuta	37 105	619 597	656 702	-72 270
Sum	36 592	727 854	764 446	-19 387
Kollektivporteføljens andel				-40 597
Selskapsporteføljens andel				21 210

Note 7. Erstatninger

	2011	2011
Utbetalte erstatninger brutto		
Alderspensjoner	-1 154 053	-1 048 263
Ektefellepensjoner	-168 633	-166 107
Barnpensjoner	-11 477	-12 629
Uførepensjoner, varige	-371 370	-362 667
Uførepensjoner, midlertidige	-86 222	-82 331
Sum	-1 791 755	-1 671 997

	2011	2010
Andre forsikringsrelaterte inntekter		
Refusjon alderspensjoner	116 226	105 665
Renteinntekter driftskonti kollektiv*	11 612	8 854
Sum	127 838	114 519

Note 8. Andre inntekter

	2011	2010
Konsulenttenester	4 118	3 815
Administrasjonsgodtgjørelse ikke vedtektsfestede ytelser	353	377
Merkantile tenester	181	174
Tilfeldige inntekter	42	7
Renteinntekter driftskonti selskap*	5 759	2 999
Sum	10 453	7 372

* Omklassifisert for 2010

Note 9. Forsikringsrelaterte driftskostnader

Administrasjonskostnader	2011	2010
Drift*	88 209	74 253
Styregodtgjørelse m.m.	1 573	1 507
Styret, møtekostnader	151	244
Finanstilsynet	1 714	1 393
Revisjon	2 359	2 564
	94 006	79 961

Administrasjonskostnader fordeles med 33 % på forvaltning og 67 % på andre kostnader

* Inkluderer følgende leiekostnader iht. kontrakt som utløper 30. juni 2013

Husleie	4 466
Parkering	310
Lagerleie	41

Andre forvaltningskostnader

Forvaltningsomkostninger	5 005	7 732
Utenlandske verdipapirer	3 676	3 386
Banker og VPS gebyr	1 626	1 411
Utlån	902	724
	11 209	13 253

Andre kostnader (kollektivporteføljen)

Pensjonsdrift	29 943	24 014
Markedsføring	320	242
	30 263	24 256

Sum driftskostnader

	135 478	117 470
--	----------------	----------------

Renter ansvarlig lån

	75 218	75 218
--	--------	--------

Sum kostnader

	210 696	192 688
--	----------------	----------------

Kollektivporteføljens andel

108 148

Selskapsporteføljens andel

84 540

		2011	
		Forvaltningskostnader	Andre kostnader
Fordeling av forsikringsrelaterte driftskostnader			
Kollektivporteføljens andel administrasjonskostnader	90 %	27 920	56 686
Kollektivporteføljens andel andre forvaltningskostnader	90 %	10 088	0
Markedsføring	100 %	0	320
Kostnader pensjoner	100 %	0	29 943
Kollektivporteføljen		38 008	86 949
Selskapsporteføljens andel administrasjonskostnader	10 %	3 102	6 299
Selskapsporteføljens andel andre forvaltningskostnader	10 %	1 121	0
Renter ansvarlig lån	100 %	0	75 218
Selskapsporteføljen		4 223	81 517

Note 10. Skattekostnad

Spesifikasjon av skattemessig resultat	2011	2010
Resultat før skattekostnad	427 073	423 528
Permanente forskjeller		
Utbytte skattefritt	-121 017	-83 303
Netto skattefritt salg av aksjer og andeler	168 027	-1 442
Urealisert (gevinst) / tap selskapsporteføljen	-6 043	35 266
3 % av skattefrie inntekter	0	3 033
Andre forskjeller	431	63
Tilbakeført andel resultat datterselskap og deltakerlignede selskap	-167 669	-143 023
Andel skattemessig resultat datterselskap og deltakerlignede selskap	105 600	34 586
Endring midlertidig forskjeller		
Endring midlertidig forskjeller driftsmidler	-691	-1 192
Endring midlertidig forskjell deltakerlignede selskap	4 680	6 519
Endring midlertidig forskjeller anleggsobligasjoner	-51 254	4 858
Endring midlertidig forskjeller pensjonsforpliktelse	1 378	-3 898
Årets skattegrunnlag	360 515	274 995
Overført fra/til fremførbart underskudd	-360 515	-274 995
Grunnlag betalbar skatt	0	0
Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skattefordel		
Driftsmidler	-2 520	-3 211
Andeler i deltakerlignede selskap	-24 319	-19 639
Obligasjoner og aksjer	40 279	-10 975
Pensjonsforpliktelse	-11 593	-10 215
Fremførbart underskudd	-89 880	-450 395
Godtgjøring til fremføring – utløper i 2013	-61 429	-93 906
Grunnlag utsatt skattefordel	-149 462	-588 341
Utsatt skattefordel – 28 % av grunnlaget	-41 849	-164 735

OPF har valgt å ikke balanseføre utsatt skattefordel, men vil kunne utnytte fordelene ved skattepliktig overskudd senere år.

Note 11. Investerings eiendommer

Eiendommene er vurdert til virkelig verdi per 31.12.2011. Verdivurderingen er gjort iht. vurderingsreglene for livsforsikring (§3-14). Driftsavkastningen er beregnet ut fra faktiske inntekter og kostnader i 2011.

Morselskap	Inngående balanse	Anskaffelses kost	Tilgang/ avgang	Verdi-regulering	Samlede verdi-reguleringer	Utgående balanse
Direkteeide eiendommer						
Hoffsveien 65B	134 855	114 000	0	-9 440	11 415	125 415
Rambergveien 9	166 896	154 431	0	1 669	14 134	168 565
	301 751	268 431	0	-7 771	25 549	293 980
Eiendomsfond						
Aberdeen Eiendomsfond Norge I	593 372		-593 372*			
Sum	895 123	268 431	-593 372	-7 771	25 549	293 980
Kollektivporteføljens andel	895 123		* Omklassifisert til aksjer og andeler			293 980
Selskapsporteføljens andel	0					0

Konsern	Inngående balanse	Anskaffelses kost	Tilgang/ avgang	Verdi-regulering	Samlede verdi-reguleringer	Utgående balanse
Direkteeide eiendommer						
Hoffsveien 65B	134 855	114 000	0	-9 440	11 415	125 415
Rambergveien 9	166 896	154 431	0	1 669	14 134	168 565
	301 751	268 431	0	-7 771	25 549	293 980
Eiendomsfond						
Harbert European Real Estate Fund (II og III)	197 636	206 867	54 285	23 338	14 107	275 259
Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS/AS	593 372	565 815	0	16 163	43 720	609 535
Pareto Eiendomsfelleskap IS/AS	154 409	148 669	42 620	-1 024	4 716	196 005
	945 417	921 351	96 905	38 477	62 543	1 080 799
Eiendomsselskap i Norge	4 243 289	4 444 958	1 052 373	55 182	-146 487	5 350 844
Eiendomsselskap i utlandet	197 353	0	-2 580	-7 111	0	187 662
	4 440 642	4 444 958	1 049 793	48 071	-146 487	5 538 506
Sum	5 687 810	5 634 740	1 146 698	78 777	-58 395	6 913 285
Kollektivporteføljens andel	5 687 810					6 913 285
Selskapsporteføljens andel	0					0

Eiendomsporteføljer	Areal (m ² & %)	Snittleie (kr pr. m ²)	Gjenstående varighet på leiekontrakt (år)
Anleggsporfølje	93 894	27,7 %	1 108
Markedsportefølje	132 550	39,1 %	1 295
Prosjektportefølje	112 672	33,2 %	1 212
Sum	339 116	100,0 %	1 216

Leiebeløpene kan iht. kontraktene i de fleste tilfellene justeres i takt med konsumprisindeksen. Ingen av eiendommene benyttes til eget bruk.

	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Investert i eiendom	1 146 698	968 476	305 677	26 494	3 867 988	27 101	301 804
Avgang salgssum	0	416 630	0	0	0	0	81 514

Aksjer og andeler i datterselskap/underliggende døtre	Eie- og stemmeandel	Forretnings- adresse
Bragernes Torg 11 AS	100 %	Oslo
Brobekkveien 80 B17 AS	100 %	Oslo
Dronningensgate 19 AS	100 %	Oslo
Dsb Kaldnes AS	100 %	Oslo
Dsb Kaldnes 2 AS	100 %	Oslo
Dyrskueveien 13 AS	100 %	Oslo
De nye Grønlandskvartalene Næring AS	100 %	Oslo
Forus Retail Arena AS	100 %	Oslo
Godtåsalleen 7 AS	100 %	Oslo
Grunnevik Eiendom AS	100 %	Oslo
Haraldrudveien 31 AS	100 %	Oslo
Hatros II AS	100 %	Oslo
Hesselberggaten 4 AS	100 %	Oslo
Hillma Eiendom II AS	100 %	Oslo
Ans Hoffsvæien 65 B	100 %	Oslo
I Lørenfare 1 AS	100 %	Oslo
II Lørenfare 1 AS	100 %	Oslo
Kirkeveien 1 AS	100 %	Oslo
Kongensgate 15 AS	100 %	Oslo
Kongensgate 18-20 AS	100 %	Oslo
KS Ne Lørenfare 1 AS	100 %	Oslo
Lars Hillesgate 30 AS	100 %	Oslo
Lørenfare 1 B AS	100 %	Oslo
Lørenfare 3 AS	100 %	Oslo
Lørenfare Eiendom AS	100 %	Oslo
Lørenfare Eiendom ANS	100 %	Oslo
Lørenfare 1 B ANS	100 %	Oslo
Moloveien 16 AS	100 %	Oslo
Møllegaten 9 AS	100 %	Oslo
OPF Eiendomsandeler AS	100 %	Oslo
OPF Eiendom Holding AS med datterselskap	100 %	Oslo
- Myrvoll AS	100 %	Oslo
- Caeruleusix Oy AB	100 %	Finland
- Desdemonix Oy AB	100 %	Finland
- Opsix Oy AB	100 %	Finland
- Plantagen Borgå Fastighets AB	100 %	Finland
- Plantagen Espo Fastighets AB	100 %	Finland
- Plantagen Vasa Fastighets AB	100 %	Finland
OPF Kirkegaten 18 AS	100 %	Oslo
OPF Nygårdsgaten 55 AS	100 %	Oslo
OPF Parkeringshuset Sarpsborg AS	100 %	Oslo
Parkeringshuset Sarpsborg ANS	100 %	Oslo
Peder Thommassonsgate 12 AS	100 %	Oslo
Per Kroghs Vei 1 Komplementar AS	100 %	Oslo
Per Kroghs Vei 1 KS	100 %	Oslo
Per Kroghs Vei 1 AS	100 %	Oslo
Per Kroghs Vei II AS	100 %	Oslo
Per Kroghs Vei 1 ANS	100 %	Oslo
Sjøgata 5 AS	100 %	Oslo
Torvgaten 6 AS	100 %	Oslo

NOTER

(Note 11 fortsetter)

Morselskap	2011	2010
Anskaffelseskost aksjer	1 793 275	1 622 542
Balanseført EK på anskaffelsestidspunktet	352 878	342 787
Bokført verdi 1.1.	1 535 161	1 820 123
Tilgang	193 731	83 810
Utbetalinger og konsernbidrag	-56 985	-106 076
Inntektsført resultat	121 363	111 942
Verdiregulering	48 071	34 148
Avgang	0	-408 786
Bokført verdi 31.12.	1 841 341	1 535 161
Kollektivporteføljens andel	1 841 341	1 535 161
Selskapsporteføljens andel	0	0
Herav merverdier:		
Merverdi bygg 1.1.	1 392 542	1 266 241
Endret merverdi i år	183 640	126 301
Merverdi bygg 31.12.	1 576 182	1 392 542
Akkumulert verdiendring 31.12.	-146 487	-201 669
Merverdi bygg 31.12.	1 429 695	1 190 873

I 2011 er følgende eiendomsselskap kjøpt kontant og konsolidert etter oppgjørsmetoden:

Selskap	Dato	Virksomhet	Eierandel	Kostpris	EK v/kjøp
Forus Retail Arena AS	01.05.11	Eier eiendom	100 %	131 803	13 698
Hillma Eiendom II AS	01.07.11	Eier eiendom	100 %	47 876	-3 757
Haraldrudveien 31 AS	15.07.11	Eier eiendom	100 %	842	100
Grunnevik Eiendom AS	01.08.11	Eier eiendom	100 %	12 866	50
Brobekkveien 80 B17 AS	2010 p&c	Eier eiendom	100 %	344	
Sum tilgang				193 731	10 091

Note 12. Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterselskap, tilknyttet foretak og felleskontrollerte foretak

Lån til datterselskap	2011	2010
Lån utestående per 1.1.	3 082 124	2 482 073
Lån innvilget i perioden	787 632	600 114
Tilbakebetaling	0	-63
Utestående lån per 31.12.	3 869 756	3 082 124
Herav:		
Utlån til norske selskap	3 682 411	2 905 165
Utlån til norske selskap i euro	187 345	176 959
Kollektivporteføljens andel	3 869 756	3 082 124
Selskapsporteføljens andel	0	0

Note 13. Obligasjoner som holdes til forfall

	Risiko vekt	Pålyd. verdi S+K	Anskaff.- kost S+K	Mark.- verdi S+K	Bokført Selskap	Bokført Kollektiv	2011 Sum	%	2010 Bokført	%
Stat/Statsgarantert	0	1 534 000	1 521 831	1 596 269	152 686	1 378 225	1 530 911	19 %	2 129 593	23 %
Statsforetak og boligkredittforetak	10	555 500	550 971	584 273	54 733	498 080	552 813	7 %	878 666	9 %
Finansforetak	20	1 929 900	1 894 347	1 986 511	191 244	1 726 095	1 917 339	24 %	2 239 760	24 %
Kommunesektoren	20	717 365	717 336	756 884	70 125	647 009	717 134	9 %	734 101	8 %
Andre sektorer	100	3 384 000	3 371 705	3 539 238	337 833	3 040 496	3 378 329	41 %	3 369 835	36 %
Sum		8 120 765	8 056 190	8 463 175	806 621	7 289 905	8 096 526	100 %	9 351 955	100 %
Avdrag/uttrekk					0	0	0		0	
Påløpte renter					23 282	210 006	233 288		259 726	
Sum					829 903	7 499 911	8 329 814		9 611 681	

Kollektivporteføljens andel

8 655 007

Selskapsporteføljens andel

956 674

Beholdningsendringer gjennom året kan spesifiseres slik:

Beholdning 1.1.	9 351 955	9 846 515
Avdrag/uttrekk	0	0
Tilgang	0	199 764
Avgang	-1 306 345	-689 862
Årets periodiserte over-/underkurs	50 916	-4 462
Beholdning 31.12.	8 096 526	9 351 955

	Gjennomsnittlig effektiv rente*	Andel plassert i børsnoterte papirer
Obligasjoner som holdes til forfall	5,5	64

* Gjennomsnittlig effektiv rente er beregnet ut fra papirenes effektive rente vektet med kostpris.

Note 14. Utlån og fordringer

Utlån	Bokført Selskap	Bokført Kollektiv	2011	2010
Pantelån	1 167 105	1 547 092	2 714 197	2 606 110
Innskuddslån, garantert av Oslo kommune	81 764	108 385	190 149	224 670
Pantelån 60-80 %	42 613	56 487	99 100	94 745
Innskuddslån	353 833	469 035	822 868	712 390
Mellomfinansieringslån	7 684	10 186	17 870	22 437
Påløpte renter	9 247	12 258	21 505	19 383
Sum utlån	1 662 246	2 203 443	3 865 689	3 679 735

Kollektivporteføljens andel

2 207 841

Selskapsporteføljens andel

1 471 894

Kreditrisikoen anses som lav. OPF gir kun lån mot sikkerhet i bolig innenfor 80 % av verditakst og fritidseiendom innenfor 60 % av verditakst. Per 31.12.2011 var 96 % av låneporteføljen sikret innenfor 60 % av verditakst. Tapsrisikoen i utlånsporteføljen er vurdert og det er ikke funnet nødvendig å gjøre avsetning for tap. Alle lån rentebetjenes. Alle lån er oppført til amortisert kost som per 31.12.2011 tilsvarer pålydende.

Fordringer	Risiko vekt	Pålyd. verdi S+K	Anskaff.- kost S+K	Mark.- verdi S+K	Bokført Selskap	Bokført Kollektiv	2011 Sum	%	2010 Bokført	%
Stat/Statsgarantert	0	400 000	391 973	401 850	39 323	353 905	393 228	9 %	183 634	8 %
Statsforetak og boligkredittforetak	10	2 265 000	2 283 726	2 358 958	198 286	2 084 422	2 282 708	55 %	611 087	25 %
Finansforetak	20	660 000	661 139	656 216	66 086	594 770	660 856	16 %	199 800	8 %
Kommunesektoren	20	470 000	471 374	485 725	47 135	424 218	471 353	11 %	1 118 060	46 %
Andre sektorer	100	350 000	350 000	367 435	35 000	315 000	350 000	8 %	300 000	12 %
Sum		4 145 000	4 158 212	4 270 184	385 830	3 772 315	4 158 145	100 %	2 412 581	100 %
Avdrag/uttrekk					0	0	0		0	
Påløpte renter					8 089	83 139	91 228		46 619	
Sum fordringer					393 919	3 855 454	4 249 373		2 459 200	

Kollektivporteføljens andel

2 244 314

Selskapsporteføljens andel

214 886

Beholdningsendringer gjennom året kan spesifiseres slik:

Beholdning 1.1.	2 412 581	150 000
Avdrag/uttrekk	0	0
Tilgang	1 745 235	2 262 977
Avgang	0	0
Årets periodiserte over-/underkurs	329	-396
Beholdning 31.12.	4 158 145	2 412 581

Sum utlån og fordringer	Kollektiv	Selskap	2011	2010
	2 056 165	6 058 897	8 115 062	6 138 935

Kollektivporteføljens andel

4 452 155

Selskapsporteføljens andel

1 686 780

	Gjennomsnittlig effektiv rente*	Andel plassert i børsnoterte papirer
Obligasjoner til amortisert kost	4,8	84

* Gjennomsnittlig effektiv rente er beregnet ut fra papirenes effektive rente vektet med kostpris.

Note 15. Aksjer og andeler

	Markedsverdi				Andel i prosent	Anskaff.-kost 2010	Markedsverdi 2010	Andel i prosent
	Anskaff.-kost S & K	Selskap	Kollektiv	2011				
Hedgefond	1 123 727	0	1 235 835	1 235 835	11 %	1 404 259	1 655 278	13 %
Infrastruktur	2 039 470	344 654	2 002 350	2 347 004	20 %	2 078 767	2 242 048	18 %
Private equity ¹	342 432	0	292 870	292 870	2 %	506 663	488 406	4 %
Norske aksjer og andeler	1 435 819	0	1 835 567	1 835 567	16 %	1 508 871	2 426 196	19 %
Utenlandske aksjer og andeler	4 646 857	0	4 957 346	4 957 346	42 %	4 764 238	5 579 870	43 %
Eiendomsfond – utland ²	261 153	0	275 259	275 259	2 %	206 866	197 635	2 %
Eiendomsfond – Norge ³	805 540	0	805 540	805 540	7 %	148 670	154 409	1 %
Sum morselskap	10 654 998	344 654	11 404 767	11 749 421	100 %	10 618 334	12 743 842	100 %

Kollektivporteføljens andel	12 114 868
Selskapsporteføljens andel	628 974

Omklassifisert i konsernet

Eiendomsfond	0	-1 080 799	-1 080 799	0	-352 044
Sum konsern	344 654	10 323 968	10 668 622	10 618 334	12 391 798

Kollektivporteføljens andel	11 762 824
Selskapsporteføljens andel	628 974

Forpliktelser:

- Oslo Pensjonsforsikring AS har forpliktet seg til å tegne for ytterligere ca. 10 millioner kroner i private equity i Norge og for ytterligere ca. 68 millioner kroner i private equity i utlandet.
- Oslo Pensjonsforsikring AS har forpliktet seg til å tegne for ytterligere ca. 62 millioner kroner i Harbert European Real Estate Fund II og for ytterligere ca. 120 millioner kroner i Harbert European Real Estate Fund III.
- Oslo Pensjonsforsikring AS har forpliktet seg til å tegne for ytterligere ca. 14 millioner kroner i Pareto Eiendomsfelleskap IS/AS.

Valutarisiko i aksjeholdningen

Utenlandske aksjer og andeler er tilnærmet fullt valutasikret i norske kroner. Fordeling på valuta og prosentvis andel er vist nedenfor.

Norske kroner	NOK	4 334 836	37 %
Sveitsiske franc	CHF	65 372	1 %
Danske kroner	DKK	522 648	4 %
Euro	EUR	3 616 934	31 %
Sørkoreanske won	KRW	163 528	1 %
Svenske kroner	SEK	1 323 626	11 %
Amerikanske dollar	USD	1 722 477	15 %
Sum		11 749 421	100 %

Risikoprofilen i aksjeforføljen

Den norske porteføljen består av to fond og seksten selskap, hvorav 66 prosent er børsnotert. Den utenlandske porteføljen består av tjuesyv fond og tjue selskap fordelt på forskjellige regioner, hvorav 55 prosent er børsnotert.

Per 31.12.2011 utgjorde største investering i ett enkelt norsk fond eller selskap 21,8 prosent av porteføljen for norske aksjer og andeler og største investering i ett enkelt utenlandsk fond eller selskap utgjorde 15,4 prosent av porteføljen for utenlandske aksjer og andeler.

NOTER

(Note 15 fortsetter)

Nærmere detaljer om norske og utenlandske aksjer og andeler er gitt nedenfor:

Norske aksjer og andeler	Antall	Anskaffelseskost	Markedsverdi
Aker ASA	445 200	111 722	69 562
API Eiendomsfond Norge I		609 535	609 535
Bonheur ASA	216 000	37 323	25 110
Carnegie Aksje Norge III	157 183	136 301	407 573
EDB Business Partner ASA	3 461 600	171 561	33 751
Fram Exploration A	787 955	26 650	27 129
Fram Exploration tegningsrettigheter	40 730	0	0
Ganger Rolf ASA	123 850	25 131	13 345
Master Marine ASA	3 168 000	2 860	634
Norsk Hydro ASA	4 754 347	156 129	133 407
Orkla ASA A-aksjer	4 000 000	178 800	179 120
Pareto Aksje Norge	146 471	269 745	557 848
Pareto Growth AS	334 835	66 967	62 715
Pareto World Wide Offshore AS	500 000	95 000	57 515
Pareto Eiendomsfelleskap		196 005	196 005
Rector Marinius Invest AS	1 720 000	17 200	9 219
Statoil ASA	1 635 000	209 487	252 362
Tomra Systems ASA	1 200 000	41 188	48 420
Yara International ASA	475 000	98 433	115 069
Sum norske aksjer og andeler		2 450 037	2 798 319

Utenlandske aksjer og andeler	Antall	Anskaffelseskost	Markedsverdi
AAM Absolute Return Fund Plc Cl. B	858 084	150 000	171 917
ABB Ltd	1 300 000	169 279	146 077
AP Moller – Maersk A/S	3 300	135 773	130 354
Astrazeneca Plc Ser. A	560 000	196 367	153 548
Axfood AB	252 100	42 870	55 474
Bluebay Macro Fund USD Share Class A	80 594	53 774	57 118
Boliden	539 000	32 976	47 003
Carlsberg B	140 000	36 989	59 064
Cevian Capital II LP Eur Class A	25 000 000	198 417	208 940
Cheyne Special Situations Realising Fund Inc Cl K EUR	73 114	90 692	62 664
DB Platinum IV DBX Systematic Alpha Index Fund I1C-E	118 282	99 737	104 270
DB Platinum IV Lynx Index I2C	300 000	170 052	171 007
Finisterre Global Opportunity Class B2 Series 40	200 000	112 100	114 862
Fortum OYJ	450 000	71 385	57 452
Getinge AB Ser. B	1 099 596	112 217	166 398
Harbert European Real Estate Fund II		224 656	235 777
Harbert European Real Estate Fund III		36 496	39 482
Harbinger Class L Holdings Ser 2	21	143	473
Harbinger Class L Holdings Ser 3	118	772	2 265
Harbinger Class PE Holdings Ser 1	1 339	9 252	3 989
Harbinger Class PE Holdings Ser 2	4 706	30 930	15 054
Hennes & Mauritz AB Ser. B	1 165 000	137 036	223 706
Höganäs AB Ser. B	286 000	37 802	52 735
Investor AB	924 600	110 226	98 840
KLP Aksjeeuropa Indeks I	165 412	125 343	124 956
KLP Aksjeglobal Indeks I	486 325	543 527	553 307
KLP Aksjeusa Indeks USD	69 481	474 109	508 273
Lingohr Viking Constrained	348 000	305 492	287 727
Logitech International	1 400 000	90 521	65 373
Macquarie Infrastrukturfond I	123 947 003	1 000 041	1 381 467
Macquarie Infrastrukturfond II	128 286 628	1 039 430	965 537
Novo Nordisk AS	380 000	187 144	261 258
Nuveen Tradewinds All Cap ESG Fund	3 365 112	412 099	424 054
Ramirent	800 000	23 283	34 066
Sampo Insurance Co A	700 000	93 825	103 894
Samsung Electronics Co Ltd	30 000	117 534	163 528
Schroder Private Equity Fund Of Funds IV Plc Class C	16 371	133 756	135 659
SEB Asset Selection Opportunistic C H NOK	964 990	100 000	106 834
Sector Healthcare Fund Class A USD	138 188	107 500	143 554
Skagen Global II	131	259 908	317 336
Skagen Kon-Tiki	532 826	300 000	262 167
SKF B	900 000	80 408	113 703
Storebrand Special Opportunities II B4	19 140 215	103 644	102 282
Svenska Handelsbanken AB Ser. A	800 000	133 223	125 643
TDC	1 500 000	81 954	71 971
Telefonaktiebolaget LM Ericsson	2 300 000	137 150	140 498
TT Mid-Cap Europe Long/Short Fund Ltd. Class B	132 719	95 129	179 546
Sum utenlandske aksjer og andeler		8 204 961	8 951 102
Sum		10 654 998	11 749 421

Note 16. Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning

	Markedsverdi				Andel i prosent	Anskaff.-kost 2010	Markedsverdi 2010	Andel i prosent
	Anskaff.-kost S & K	Selskap	Kollektiv	2011				
Obligasjoner	6 962 047	678 545	6 365 289	7 043 834	47 %	6 679 209	6 739 211	49 %
Pengemarked	2 403 128	799 289	1 604 258	2 403 547	16 %	2 198 125	2 194 480	17 %
Sum norske obligasjoner	9 365 175	1 477 834	7 969 547	9 447 381	63 %	8 877 334	8 933 691	66 %
Utenlandske obligasjoner	2 826 657	0	2 951 543	2 951 543	20 %	2 696 761	2 634 026	19 %
Sum utenlandske obligasjoner	2 826 657	0	2 951 543	2 951 543	20 %	2 696 761	2 634 026	19 %
Obligasjonsfond konvertible obligasjoner	1 441 504	0	1 566 269	1 566 269	10 %	1 601 411	1 852 506	14 %
Obligasjonsfond high yield	763 197	64 171	860 347	924 518	6 %	0	0	0 %
Sum obligasjonsfond utland	2 204 701	64 171	2 426 616	2 490 787	16 %	1 601 411	1 852 506	14 %
Sum	14 396 533	1 542 005	13 347 706	14 889 711	99 %	13 175 506	13 420 223	99 %
Påløpte renter		18 552	157 035	175 587	1 %		194 622	1 %
Sum	14 396 533	1 560 557	13 504 741	15 065 298	100 %	13 175 506	13 614 845	100 %

Kollektivporteføljens andel

12 371 736

Selskapsporteføljens andel

1 243 110

Beholdningen fordeles på følgende debitor kategorier:	Anskaff. kost	Markedsverdi	Andel i prosent	Risiko vekt
Stat/statsgarantert	1 982 326	2 021 049	13 %	0
Statsforetak og boligkredittforetak	1 315 701	1 323 828	9 %	10
Finansforetak	3 537 565	3 504 812	24 %	20
Kommunesektoren	518 701	525 355	3 %	20
Andre sektorer	2 010 881	2 072 339	14 %	100
Utenlandske obligasjoner, stat/statsgarantert	1 340 127	1 448 713	10 %	0
Utenlandske obligasjoner, finansforetak	728 230	726 761	5 %	20
Utenlandske obligasjoner, andre sektorer	143 232	151 683	1 %	20
Utenlandske obligasjoner, andre sektorer	530 616	533 499	3 %	50
Utenlandske obligasjoner, andre sektorer	84 452	90 886	1 %	100
Utenlandske obligasjonsfond, konvertible obligasjoner	1 441 504	1 566 269	11 %	100
Utenlandske obligasjonsfond, high yield obligasjoner	763 198	924 517	6 %	100
Sum	14 396 533	14 889 711	100 %	

Valutarisiko i obligasjonsbeholdningen

Utenlandske obligasjoner er tilnærmet fullt ut valutasikret i norske kroner. Fordeling på valuta og presentsats er vist nedenfor.

Norske kroner	NOK	9 730 200	66 %
Canadiske dollar	CAD	211 519	1 %
Danske kroner	DKK	11 644	0 %
Euro	EUR	2 723 727	19 %
Britiske Pund	GBP	173 891	1 %
Japanske yen	JPY	334 023	2 %
Svenske kroner	SEK	10 199	0 %
Amerikanske dollar	USD	1 694 508	11 %
Sum		14 889 711	100 %

Renterisiko

Durasjon på rentebærende plasseringer per 31.12. er 3,36 år.

Reduksjon i markedsverdi på rentebærende plasseringer ved generell rentøkning på én prosentenhet er 481,4 millioner kroner.

	Gjennomsnittlig effektiv rente*	Andel plassert i børsnoterte papirer
Omløpsobligasjoner og sertifikater	3,8	69

* Gjennomsnittlig effektiv rente er beregnet ut fra papirenes effektive rente vektet med markedsverdi.

Note 17. Finansielle derivater

	Selskap	Kollektiv	2011	2010
Valutasikring utenlandske aksjer og andeler	-4 957	-142 484	-147 441	213 682
Valutasikring utenlandske obligasjoner	0	-65 405	-65 405	184 737
Sum valutaterminer	-4 957	-207 889	-212 846	398 419
FRA/Futures/Swapper	-132	-1 174	-1 306	11 951
Aksjeopsjoner	0	76 675	76 675	9 324
Derivater	111	-111	0	0
Sum	-4 978	-132 499	-137 477	419 694

Kollektivporteføljens andel	401 375
Selskapsporteføljens andel	18 319

Note 18. Andre finansielle eiendeler og bank

Morselskap				Konsern			
2010	Selskap	Kollektiv	2011	Selskap	Kollektiv	2011	2010
7 894	0	3 404	3 404	0	175 995	175 995	184 536
608 413	244 359	522 047	766 406	244 359	522 047	766 406	608 413
39 817	41 840	0	41 840	41 840	0	41 840	39 817
5	5	0	5	5	0	5	5
29 109	0	20 009	20 009	0	20 009	20 009	29 109
197 330	0	349 058	349 058	0	349 058	349 058	197 330
882 568	286 204	894 518	1 180 722	286 204	1 067 109	1 353 313	1 059 210

755 537	Kollektivporteføljens andel	932 179
127 031	Selskapsporteføljens andel	127 031

Note 19. Andre fordringer

	Selskap	Kollektiv	2011	2010
Fordringer eiendommer	11 391	0	11 391	12 861
Ubetalte refusjonskrav APF/førtidspensjon	369	0	369	529
Diverse krav	28	0	28	53
Forfalte avdrag, renter og gebyrer vedr. utlån	2 828	0	2 828	3 906
Sum	14 616	0	14 616	17 349

NOTER

Note 20. Anlegg og utstyr

Driftsmidler med anskaffelseskost over 15.000 kroner blir avskrevet over 3 år.

	Selskap	Kollektiv	2011	2010
Anskaffelseskost 1.1.	14 266	0	14 266	13 328
Tilgang i år	1 064	0	1 064	938
Avgang i år	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.	15 330	0	15 330	14 266
Akkumulerte avskrivninger 1.1.	12 740	0	12 740	12 069
Årets avskrivninger	938	0	938	671
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	13 678	0	13 678	12 740
Bokført verdi	1 652	0	1 652	1 526

Note 21. Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter

	Selskap	Kollektiv	2011	2010
Opptjente ikke mottatte leieinntekter	11 637	0	11 637	10 368
Forskuddsbetalte kostnader	1 950	0	1 950	3 397
Opptjente ikke mottatte inntekter	0	0	0	4 421
Sum	13 587	0	13 587	18 186

Note 22. Innskutt egenkapital

Selskapets aksjekapital består av 720.000 aksjer à kr 1.000. Det er kun én aksjeklasse og vedtektene inneholder ingen stemmerettsbegrensninger. Selskapet eies 100 % av Oslo kommune.

	Aksjekapital	Overkursfond	Sum
Innskutt egenkapital	720 000	450 000	1 170 000
Sum	720 000	450 000	1 170 000

Note 23. Opptjent egenkapital

	Fond for urealiserte gevinster	Risiko-utjevning-fond	Annen opptjent egenkapital	Sum
Opptjent egenkapital 1.1.	75 234	64 131	2 111 357	2 250 722
Årets disponeringer	-6 043	32 007	401 109	427 073
Opptjent egenkapital 31.12.	69 191	96 138	2 512 466	2 677 795

Note 24. Ansvarlig lånekapital mv.

Selskapets annen ansvarlig lånekapital er gitt av Oslo kommune og utgjør 1.240 mill. kroner. Rentekostnad for 2011 utgjør 75,2 millioner kroner. Lånet renteberegnes etter en rentesats på 6,066 %, og rentene forfaller til betaling årlig 31.12. etterskuddsvis. Lånet forfaller til betaling 31.12.2023.

Kapitaldekning

Etter regler fastsatt av Finansdepartementet skal den ansvarlige kapitalen utgjøre minst åtte prosent av den risikovektede kapitalen.

Netto ansvarlig kapital ved årets utgang	Morselskap		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Innskutt egenkapital	1 170 000	1 170 000	1 170 000	1 170 000
Annen opptjent egenkapital	2 512 468	2 111 358	2 512 468	2 111 358
Kjernekapital	3 682 468	3 281 358	3 682 468	3 281 358
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital	1 240 000	1 240 000	1 240 000	1 240 000
Tilleggskapital	1 240 000	1 240 000	1 240 000	1 240 000
Netto ansvarlig kapital	4 922 468	4 521 358	4 922 468	4 521 358
Risikovektet volum				
Risikovekt 10 %	423 095	295 121	423 095	295 121
Risikovekt 20 %	1 973 459	2 094 410	2 007 977	2 129 739
Risikovekt 35 %	1 285 393	1 224 008	1 285 393	1 224 008
Risikovekt 50 %	458 075	336 402	458 075	336 402
Risikovekt 100 %	25 719 541	24 823 661	25 546 951	24 647 018
Risikovekt 150 %	851 243	1 024 772	851 243	1 024 772
Derivater	26 096	109 794	26 096	109 794
Fradrag	-1 488 835	-2 435 964	-1 488 835	-2 435 964
Beregningsgrunnlag	29 248 067	27 472 204	29 109 995	27 330 890
Kapitaldekning (prosent)	16,8 %	16,5 %	16,9 %	16,5 %
Solvensmargin				
Solvensmargin – minstekrav	1 745 034	1 687 092		
Ansvarlig kapital	4 922 468	4 521 358		
Andel av risikoutjevningssfond	48 069	26 910		
Andel tilleggsavsetninger	699 996	165 800		
Fradrag pga. begrensingsregler	-803 742	-818 228		
Solvensmarginkapital etter justeringer	4 866 791	3 895 840		
Solvensmargin i prosent av solvensmarginkrav	278,9 %	230,9 %		

Note 25. Premiereserve og resultat*

		2011	2010	
Utvikling i premiereserven				
Inngående premiereserve		39 277 574	37 150 349	
All forsikringsteknisk premie		3 703 417	2 947 271	
Garantert avkastning		1 187 606	1 141 427	
Risikoresultat		-60 757	-41 248	
Utbetalte pensjoner		-1 675 529	-1 566 332	
Administrasjonspremie		-123 687	-135 463	
Rentegarantipremie		-255 276	-218 430	
Sum endringer i premiereserve		2 775 774	2 127 225	
Utgående premiereserve		42 053 348	39 277 574	
Utvikling i tilleggsavsetninger				
Inngående balanse		331 599	287 000	
Annen tilordning av overskudd		1 010 086	44 599	
Utgående tilleggsavsetninger		1 341 685	331 599	
Utvikling i risikoutjevningsfond				
Inngående balanse		64 131	40 475	
Andel av årets risikoresultat		30 378	20 624	
Tilordnet avkastning		1 629	3 032	
Utgående risikoutjevningsfond		96 138	64 131	
Fordeling av årets resultat:				
	Kunder	Selskapet	2011	2010
Avkastningsresultat	1 213 414	148 516	1 361 930	398 308
Risikoresultat	30 378	30 378	60 756	41 248
Administrasjonsresultat		-7 492	-7 492	-1 064
Rentegarantipremie		255 277	255 277	236 956
Netto inntekter til selskapsporteføljen		393	393	4 373
Til (-) / fra (+) tilleggsavsetninger	-1 010 086	0	-1 010 086	-44 599
Resultat	233 706	427 072	660 778	635 222

* inkl. fortsettelsesforsikring

Note 26. Kursreguleringsfondet

Kursreguleringsfondet består av netto urealiserte gevinster tilknyttet finansielle omløpsmidler. Dersom netto kursreserver er negative, settes kursreguleringsfondet til null. Endringer i kursreguleringsfondet føres over resultatregnskapet.

	Endring 2011	2011	2010
Mer / (-Mindre) verdier i norske aksjer	-524 649	348 283	872 932
Mer / (-Mindre) verdier i utenlandske aksjer	-796 153	661 053	1 457 206
Mer / (-Mindre) verdier i norske obligasjoner	16 769	79 687	62 918
Mer / (-Mindre) verdier i utenlandske obligasjoner	-26 319	346 780	373 099
Sum merverdier	-1 330 352	1 435 803	2 766 155
Kursreguleringsfond	-1 324 309	1 366 612	2 690 921
Fond for urealiserte gevinster	-6 043	69 191	75 234

Fond for urealiserte gevinster er knyttet til selskapsporteføljen og består av netto urealiserte gevinster tilknyttet finansielle omløpsmidler. Dersom netto kursreserver er negative, settes fondet til null. Endringer i fond for urealiserte gevinster føres som en årsoppgjørdisposisjon.

Note 27. Avsetning til pensjonsforpliktelser og OPF-ansatte

De ansatte er sikret gjennom en ytelsespensjon på 70 prosent av pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet begrenset oppad til 12 ganger grunnbeløpet i folketrygden. Pensjonen er sikret gjennom kollektiv pensjonsordning i Oslo Pensjonsforsikring AS. Pensjonsordningen tilfredsstiller kravene om obligatorisk tjenstepensjon (OTP). Selskapet har AFP-ordning.

Ved regnskapsføring av pensjon er prinsippet om lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn. Estimatavvik amortiseres over forventet gjenstående tjenestetid.

Selskapets pensjonsplan skal regnskapsmessig behandles som ytelsesplan i henhold til Norsk regnskapsstandard for pensjonskostnader. Ved årets beregninger er følgende forutsetninger lagt til grunn.

Diskonteringsrente	4,60 %
Forventet avkastning	5,40 %
Forventet lønnsøkning	4,00 %
Forventet G-regulering	3,75 %

Dødlighet	K2005
Uførhet	OPF
Giftemålsannsynlighet mv.	K2005
Frivillig avgang	Tabell
Uttakstilbøylighet AFP	40 %

Netto pensjonskostnader er sammensatt som følger:

	2011	2010
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	8 594	8 220
Rentekostnad av årets pensjonsforpliktelse	5 102	4 925
Avkastning på pensjonsmidlene	-4 441	-3 928
Resultatført avvik	2 331	1 916
Resultatført planendring	0	-6 142
Administrasjonskostnad	602	507
Arbeidsgiveravgift	1 390	505
Sum	13 578	6 003

	2011	2010
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser	123 217	103 005
Pensjonsmidler	-90 336	-75 584
Ikke resultatført estimatendring/-avvik	-25 924	-21 073
Netto pensjonsforpliktelser før arbeidsgiveravgift	6 957	6 348
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	4 636	3 867
Sum	11 593	10 215

Note 28. Andre forpliktelser

	2011	2010
Diverse gjeld	695	2 009
Kortsiktig gjeld meglerforetak	4 746	4 746
Kortsiktig gjeld egne eiendommer	5 450	5 333
Leverandørgjeld	8 988	12 186
Skyldige offentlige avgifter	50 581	45 572
Sum	70 460	69 846

Note 29. Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter

	2011	2010
Påløpte feriepenger og arbeidsgiveravgift	5 397	5 023
Mottatte ikke opptjente inntekter / periodiserte kostnader	9 789	3 723
Påløpte kostnader	13 464	12 551
Sum	28 650	21 297

Note 30. Likviditetsrisiko

Løpetid	inntil 1 år	1–5 år	5–10 år	over 10 år
Pantelån og innskuddslån	174 959	712 451	926 096	2 030 678
Obligasjoner som holdes til forfall	982 475	4 876 919	2 237 132	0
Obligasjoner til amortisert kost	0	580 662	2 622 886	954 597
Aksjer og andeler	11 749 421	0	0	0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	2 520 288	8 815 084	2 279 758	1 274 581
Sum	15 427 143	14 985 116	8 065 872	4 259 856

Herav i utenlandsk valuta:

Aksjer og andeler	7 414 585	0	0	0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	419 204	3 204 908	990 260	545 139
Sum	7 833 789	3 204 908	990 260	545 139

Risikoen for at selskapet ikke skal ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld og løpende drift er svært liten. Innbetalte premier var 3 703 millioner kroner, mens samlede erstatningsutbetalinger utgjorde 1 676 millioner kroner. Kostnader til drift av selskapet var på 135 millioner kroner i 2011.

Note 31. Kapitalavkastning

	2011	2010	2009	2008	2007
Kollektivporteføljen					
Realisert kapitalavkastning ¹	5,9 %	3,7 %	6,8 %	-0,3 %	8,1 %
Verdijustert kapitalavkastning ¹	2,5 %	7,5 %	9,0 %	-6,1 %	7,5 %
Gjennomsnittrenten ²				-0,3 %	6,9 %
Selskapsporteføljen					
Realisert kapitalavkastning ¹	4,6 %	6,1 %			
Verdijustert kapitalavkastning ¹	4,4 %	5,1 %			

1. Avkastningstillene for 2007 gjelder den samlede forvaltningen.

2. Beregnet for perioden 2007–2008 på grunnlag av forskrift gitt av Finanstilsynet om mål for livsforsikringselskapenes kapitalavkastning. Renten angir den beregnede årsavkastning på de forsikringsmessige fond som er øremerket selskapets medlemmer.

For perioden 2007–2009 er avkastningstillene beregnet på grunnlag av forskrift gitt av Finanstilsynet om mål for livsforsikringselskapenes kapitalavkastning basert på kvartalsvise regnskapstall.

Fra og med 2010 er avkastningstillene beregnet på grunnlag av forskrift gitt av Finansdepartementet om beregning av kapitalavkastning i livsforsikringselskaper mv. basert på månedsvise regnskapstall.

Realisert kapitalavkastning angir den beregnede avkastning basert på årets realiserte finansinntekter eksklusive endring i merverdier på finansielle eiendeler.

Verdijustert kapitalavkastning angir den beregnede avkastning basert på årets samlede finansinntekter inklusive endring i merverdier på finansielle eiendeler.

Note 32. Ansatte og tillitsvalgtes lønns- og låneforhold

[Tusen kroner]	Fastlønn	Mottatt bonus for 2009 og 2010	Tilbakeført bonus	Årets pensjon-opptjening	Lån i selskapet	Rentesats pr. 31.12.11	Avdragsplan
Ledende ansatte							
Åmund T. Lunde, adm. direktør	2 500	597	904	331	3 530	2,75-3,35	S2034
Ansatte					64 292	2,75-3,35	

Administrerende direktørs bonusordning ble avviklet i 2011. Opparbeidet bonus i bonusbanken, kr 904 167, er tilbakeført selskapet. Samlet utbetaling for perioden 1.1. – 31.12.11 utgjør kr 3 101 873, hvorav kr 597 917,- gjelder bonus opparbeidet i 2009 og 2010. Administrerende direktør deltar på samme måte som øvrige ansatte i selskapets pensjonsordning. Det gis ikke pensjonsopptjening utover 12 G. Gjennomsnittlig antall ansatte er 66 personer.

Honorar til styret	1 130
Honorar til kontrollkomiteen	263
Internrevisjon	1 292
Revisjonshonorar lovpålagt	674
Revisjonshonorar andre attestasjoner	6
Revisjonshonorar skatterådgivning	160
Andre tjenester utenfor revisjon	228

Note 33. Transaksjoner med nærstående parter

	2011	2010
Morselskap		
Resultatposter		
Premieinntekter	2 784 672	2 311 741
Renter ansvarlig lån	75 218	7 521
Balanseposter		
Kundefordringer	233 314	193 066
Ansvarlige lån	-1 240 000	-1 240 000
Søsterselskap		
Oslo Forsikring AS er Oslo kommunes skadeforsikringsselskap og søsterselskap av OPF.		
Resultatposter		
Salg av tjenester	4 299	3 989
Datterselskap		
Resultatposter		
Renteinntekter	335 377	277 466
Balanseposter		
Mottatt konsernbidrag og andre utdelinger	56 985	106 076
Lån	3 869 756	3 082 124

NOTER

Note 34. Betingede forpliktelser

Sikkerhetsstillelse under rammeavtale for avtaler om finansielle instrumenter	2011	2010
Norsk Stat 08/19, motpart SEB Merchant Banking	25 000	100 000
Norsk Stat 06/17, motpart SEB Merchant Banking	150 000	0
Norsk Stat 10/21, motpart SEB Merchant Banking	100 000	0
Finnvera OY 07/13, motpart Nordea Bank Finland Plc	184 000	184 000
Sum pålydende verdi	459 000	284 000

Note 35. Hendelser etter balansedagen

Finansdepartementet har foreslått nye skatteregler for livsforsikringsselskaper. Forslaget vil, om det blir vedtatt, kunne medføre skatt for OPF i årene fremover.

Oslo Pensjonsforsikring

AKTUARBERETNING FOR 2011

Som ansvarshavende aktuar skal jeg sørge for at selskapets virksomhet til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte. I henhold til dette har jeg vurdert den forsikringstekniske situasjon for Oslo Pensjonsforsikring AS for 2011. Premiereserven og øvrige forsikringsforpliktelser i selskapets balanse er etter min vurdering beregnet i samsvar med bestemmelsene i forsikringslovgivningen og meldt beregningsgrunnlag. Den foreslåtte disponering av resultat til fordeling er foretatt i samsvar med lovens bestemmelser.

Oslo, 22. februar 2012

Hanne Myre

Hanne Myre
ansvarshavende aktuar

Kontrollkomiteens uttalelse om årsoppgjøret for 2011

Kontrollkomiteen har i møte 28. mars 2012 i henhold til instruksens § 9 gjennomgått styrets forslag til årsoppgjøret for 2011 med styrets beretning, resultatregnskap, balanse, kontantstrømanalyse og noter for Oslo Pensjonsforsikring AS, samt aktuarens erklæring og revisors beretning av 19.03.12.

Med henvisning til revisors beretning anser kontrollkomiteen at fremlagte årsoppgjør kan fastsettes som Oslo Pensjonsforsikring AS årsregnskap og årsberetning for 2011.

Oslo, 28. mars 2012

Elisabeth Wille

Elisabeth Wille
leder

Gro Løken

Gro Løken
medlem

Per-Arne Torbjørnsdal

Per-Arne Torbjørnsdal
medlem

Preben Jacobsen

Preben Jacobsen
varamedlem

LNL REVISJON AS

Olav Brunborgsvei 6
Postboks 324
1377 Billingstad

Telefon: 66 98 60 50
Telefax: 66 98 60 61
E-post: lnl@lnlrevisjon.no
Internett: www.lnlrevisjon.no

Medlemmer av
Den norske Revisorforening

Ansvarlig revisor: Lef N. Landre

Til generalforsamlingen i Oslo Pensjonsforsikring AS

REVISORS BERETNING 2011

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Oslo Pensjonsforsikring AS, som består av selskapsregnskapet som viser et overskudd på kr. 427 073 340 og konsernregnskapet som viser et overskudd på kr. 427 073 340. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernet Oslo Pensjonsforsikring AS's finansielle stillingen per 31. desember 2011 og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Statsautoriserte revisorer
Lef N. Landre
Gro Aune

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Billingsstad, den 19. mars 2012

LNL Revisjon AS
Org. nr.: 979 458 207

MEDLEMMER AV OSLO PENSJONSFORSIKRINGS STYRINGS- OG KONTROLLORGAN

GENERALFORSAMLING

Finansbyråd Kristin Vinje (H)

STYRET

Valgt av generalforsamlingen:

Bjarne Borgersen, leder
Eldbjørg Sture fratrådte 1.4.2011
Heidi Larssen
Hilde Kjelsberg
Tor Aamot
Trond Torvanger Dybvik ny fra 1.4.2011
Helle Hammer fra 1.4.2011 (fast møtende varamedlem)

Utpekt av medlemmene:

Mari Sanden
Jan-Edvard Monsrud

Valgt av de ansatte:

Karin Helga Frøystad
Karl Ove Steffensrud

REVISJONSUTVALG

Eldbjørg Sture fratrådte 1.4.2011
Hilde Kjelsberg, leder
Tor Aamot
Trond Torvanger Dybvik, fra 1.4.2011

GODTGJØRINGSUTVALG

Bjarne Borgersen, leder
Tor Aamot
Karl Ove Steffensrud

KONTROLLKOMITÉ VALGT AV GENERALFORSAMLINGEN

Elisabeth Wille, leder
Gro Løken, medlem
Per-Arne Torbjørnsdal, medlem
Preben Jacobsen, fast møtende varamedlem

KLAGEUTVALG

Tor Aamot
Mari Sanden

Behandler og avgjør klager i saker OPF har avgjort med hjemmel i Pensjonsvedtekter for Oslo kommune.

ANKENEMND

Trond Dolva, Høyesterettsdommer
Arne Halaas
Per Vidar Nilsen

Behandler og avgjør anker i saker OPF har avgjort med hjemmel i Pensjonsvedtekter for Oslo kommune og som er behandlet i klageutvalget.*

INTERNREVISOR

Ernst & Young, Terje Klepp

REVISOR

LNL Revisjon AS, Leif N. Landrø

* Oslo kommune har med virkning fra 1.1.2012 avviklet ankenemnden og erstattet den med lovfestet ordning med anke av pensjonsvedtak til Trygderetten.

Pensjonsstatistikk

Nedenfor under punkt 1 er en samlet oversikt over antall pensjoner og pensjonsutbetalinger for OPF (Oslo kommune, heleide kommunale AS og helseforetakene). I punkt 2 og 3 behandles henholdsvis tallene for Oslo kommune og heleide kommunale AS og tallene for helseforetakene.

KORT OPPSUMMERT SER PENSJONSÅRET 2011 SLIK UT:

- Alderspensjoner viser en jevn økning. Økningen i 2011 var på 897 personer / 6,4 % og noe lavere enn i 2010 som var 986 personer / 7,5 %. Det er grunn til å anta at den svakere økningen skyldes endringen fra 1. januar 2011 som ga mulighet for å være i arbeid samtidig som en mottok alderspensjon fra folketrygden. Det er nå 905 pensjonister som er over 90 år, en økning på 69 personer for 2010. Snittalderen for bestanden var 75,5 år, mens snittalderen for nye alderspensjonister fra aktiv status var 66,4 år.
- For ektefelle – og barnpensjoner var det kun små endringer.
- Antall varige uførepensjoner økte med 55 personer eller 0,8 %. En nedgang fra 1,3 % i 2010.
- Antall midlertidig uføre sank med 100 personer eller – 5,3 %, mot –0,3 % i 2010.
- Antall uføreytelser ble redusert med 45 personer i 2011, mot en økning på 88 personer i 2010.
- På landsbasis (Kilde: NAV) økte antall uføreytelser med 0,6 %, mens endringen for OPF var – 0,5 %.
- Antall AFP fra 65 år økte med 50 personer, eller 12,7 %. I 2010 og 2009 var økningen henholdsvis 44 og 32 personer.
- Utviklingen for AFP før 65 år viste en nedgang på 60 personer. I 2010 og 2009 var økningen henholdsvis 16 og 30 personer.
- 429 personer ble tilstått midlertidig uførepensjon. Av disse var 208 personer under 50 år, som utgjør 48,5 % av hele nytilgangen. I 2010 var forholdstallet 47,1 %.
- Snittalder for nye varige og midlertidige uføre var henholdsvis 60,0 / 49,8 år. Mot 60,7 og 49,9 år i 2010. (Her er ikke uttak fra oppsatte rettigheter tatt med)
- I 2011 ble 303 uførepensjonister reaktivert (tilbake i arbeid). Tallene for 2010 og 2009 var henholdsvis 266 og 243.
- De samlede pensjonsutbetalinger økte med 110,2 mill. kr, mens andelen av totalen som gikk til uføreytelser sank fra 28,4 % til 27,3 %. Sammenlignbare tall for 2010 er 131,4 mill. kr, mens andelen av totalen som gikk til uføreytelser sank fra 29,8 % til 28,4 %.

Økning i antall alderspensjoner var som forventet, utvikling i bestand uføreytelser er fortsatt tilnærmet flat, men snittalder for uttak sank både for midlertidig og varig uførepensjon. Positiv utvikling for AFP før 65 år og en fortsatt økende takt på reaktivering (tilbakeføring i arbeid fra uføreytelse).

Oslo Pensjonsforsikring

Utvikling av den totale bestand

Ytelser	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Alderspensjoner	15 012	14 115	13 129	12 452	11 857	11 191
AFP fra 65 år	445	395	351	319	264	278
Ektefellepensjon	3 026	3 058	2 991	2 984	2 955	2 956
Barnpensjoner	303	330	314	318	311	328
Uførepensjoner	7 380	7 325	7 232	7 219	7 043	7 047
Midlertidig uførepensjoner*	1 778	1 878	1 883	1 888	1 410	1 390
Vedtektsfestede ytelser	27 944	27 101	25 900	25 180	23 840	23 190
Førtidspensjoner	4	8	21	33	40	44
AFP før 65 år	477	537	521	491	435	387
Bykassepensjoner	9	9	12	13	16	20
Antall pensjonister	28 434	27 655	26 454	25 717	24 331	23 641
Yrkesaktive	29 079	27 774	27 543	27 807	29 747	29 788
Permisjon	549	484	646	343		
Fratrådte med rettigheter	31 347	31 061	31 623	31 573	31 824	30 963
Fratrådte uten rettigheter	29 576	28 661	27 022	26 175	27 765	25 011
Total bestand	118 985	115 635	113 288	111 615	113 667	109 403

* Fra og med 2008 er midlertidig stoppede pensjoner i påvente av ny vurdering tatt med. For årene 2008, 2009 og 2010 var antall stoppede ytelser henholdsvis 716, 731 og 540.

Årlig tilgang av pensjoner

Ytelser	2011	2010	2009	2008
Alderspensjon	1 402	1 494	1 229	1 055
Ektefellepensjon	213	255	218	220
Barnpensjon	29	57	42	36
Uførepensjon	693	715	604	592
Midlertidig uførepensjon	438	423	425	457
AFP fra 65	250	215	194	168
Vedtektsfestede ytelser	3 025	3 159	2 712	2 528
Førtidspensjon	1	1	0	1
AFP før 65	178	205	215	223
Antall pensjonister	3 204	3 365	2 927	2 752

Om alderspensjoner

Antall alderspensjonister viser en jevn økning gjennom de senere årene. Økningen i bestanden fra 2010 til 2011 var på 897 personer. I 2010 økte antallet med 986 personer eller 7,5 % som er den største økningen som hittil er registrert. Dette er en ventet utvikling og vil øke også i årene fremover. Det skyldes i hovedsak to forhold; høy gjennomsnittlig alder på ansatte i ordningen og at folk lever lengre.

Av de 1402 nye alderspensjonistene kom 251 eller 17,9 % fra aktivstatus. Snittalder for gruppen alderspensjonister var 75,5 år, mens snittalderen for nye alderspensjonister fra aktiv status var for menn 65,9 år og for kvinner 66,7 år.

Medlemmer over 67 år fordelt på aldersgrupper for 2009 – 2011

Aldersgruppe	67–80	80–85	85–90	>90	Antall	>85 i %	Aktive>67
2011	13 572	2 815	1 768	905	19 060	14,0	223
2010	12 537	2 720	1 744	836	17 837	14,5	199
2009	11 617	2 577	1 698	750	16 642	14,7	176

Antall medlemmer over 67 år har økt med 2418 personer eller 14,5 % siden 2009, mens yrkesaktiviteten for denne gruppen har økt med 47 personer eller 26,7 %. Antallet medlemmer over 90 år har økt med 69 personer/8,3 %. I 2010 var økningen 11,5 %.

PENSJONSSTATISTIKK

Om uføreytelser

Varige uførepensjoner viste en økning på 55 personer eller 0,8 % fra 2010 til 2011. For 2010 og 2009 var økningen henholdsvis 1,3 % og 0,2 %. For å få et helhetlig bilde av uføresituasjonen må varige uførepensjoner sees i sammenheng med midlertidige uførepensjoner. Samlet viser utvikling for uføreytelsene fra 2010 til 2011 en nedgang på 45 personer eller - 0,5 %.

Den samlede tilgang av nye uføreytelser viste en reduksjon på 7 personer fra 1138 til 1131 i 2011, mens det var en økning på 109 personer fra 1029 til 1138 i 2010.

På landsbasis (Kilde: NAV) var det en økning for uføreytelser på 0,6 % i 2011.

Den nedadgående/utflatende trenden for uføreytelser i OPF fortsetter. Sett i forhold til utviklingen i landet for øvrig, er det grunn til å anta at det arbeid virksomhetene gjør for å redusere uttaket av uføreytelser virker.

Ser vi på varig uførepensjoner og midlertidige uførepensjoner under ett, viser statistikken en synkende tendens i forhold til totalen.

	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Sum uførepensjoner og midl. uførepensjon	9 158	9 203	9 115	9 107	9 153	9 137
I prosent av vedtektsfestede ytelser	32,8	34,0	35,2	36,2	38,4	39,4

Før 2008 var ikke midlertidig stoppede uføreytelser med i statistikken. Tallene for 2006 og 2007 er korrigerert for dette med å øke antallet med 700 hvert år

Tabellen nedenfor viser fordelingen av varige uføre (UP) og midlertidig uføre (MUP) på kjønn og fordelt på aldersintervaller.

	2011	antall	0-30 år	31-40 år	41-50 år	51-60 år	61-70 år
MUP	Menn	322	2	35	119	131	35
MUP	Kvinner	1 456	13	211	512	546	174
UP	Menn	1 457	0	15	159	543	740
UP	Kvinner	5 923	1	101	747	2 363	2 711
	Totalt	9 158	16	362	1 537	3 583	3 660

Av totalt 9 158 tilfeller var 1 915, eller 20,9 %, under 50 år. I 2010 var det 21,6 %. Ser vi på kjønnsfordelingen for samme aldersintervall ble resultatet for kvinner 1 585 av 7 379 eller 21,5 %, mot menns 330 av 1 779 eller 18,5 %.

Ser vi på nye uføreytelser i 2011 fordeler de seg som tabellen viser

2011	Antall	0-30 år	31-40 år	41-50 år	51-60 år	61-70 år
Fra aktive:						
MUP	429	3	79	126	150	71
UP	50	0	1	3	15	31
Samlet fra oppsatte rettigheter m.m.*	352	0	21	69	154	108
Sum nye	831	3	101	198	319	210

* De 352 tilfellene er fra oppsatte rettigheter og fordelt på 345 uførepensjonister og 7 midlertidig uføre

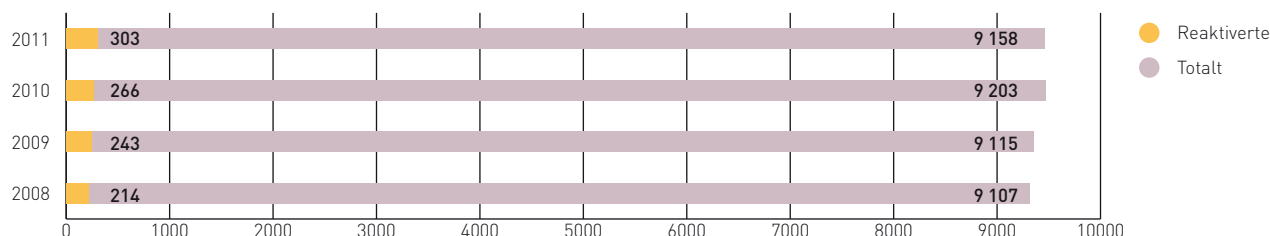
Tilgangen på nye midlertidig uføre var 429 personer. Av disse var 208 personer under 50 år, eller 48,5 %. Forholdstallene var i 2009 og 2010 henholdsvis 45,9 % og 47,1 %. Tabellen viser at mange - unge mennesker - faller ut av arbeidslivet, og det er en utfordring for virksomhetene som mister verdifull kompetanse.

Arbeidsgivere har liten påvirkning på de med oppsatte rettigheter. OPF refunderer i slike saker pensjonen i forhold til opptjeningstid i OPF til utbetalende pensjonsordning eller til pensjonisten. Arbeidsgiveransvaret har gått over til andre og tidligere arbeidsgivere har ingen mulighet til å påvirke de oppsattes pensjonsadferd.

Snittalder for nye midlertidig og varige uføre som kommer fra aktivbestand var i 2011 henholdsvis 49,8 og 60,0 år. I 2010 var det henholdsvis 49,9 og 60,7 år.

I mange virksomheter arbeides det planmessig med tilrettelegging av arbeidsplass og andre tiltak for å redusere sykefraværet/uttak av uføretelse. Resultatet av reaktiveringsarbeidet er vist i tabellen nedenfor.

Samlet for varig og midlertidig uføre:

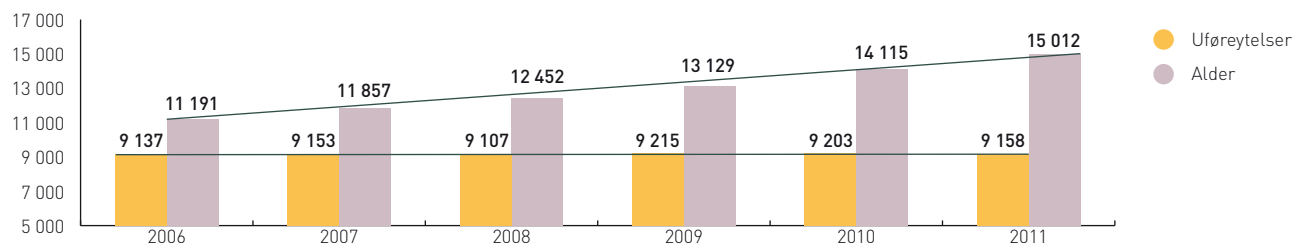

I 2011 kom totalt 303 personer tilbake i arbeid fra en uføresituasjon. I prosent av bestanden, har reaktivering siden 2008 hatt følgende utvikling; 2,3 %, 2,7 %, 2,9 % og 3,3 %. Når vi vet at snittalderen for bestanden av uføretelser i OPF i 2011 var 58,2 (UP) og 49,7 (MUP) år og at 80 % mottok varig uførepensjon, påvirker dette mulighetene for reaktivering. Den som tilstås varig uførepensjon, har ofte en lang sykehistorie bak seg og mye er prøvet før uførepensjon innvilges. De fleste reaktiverte kom derfor fra midlertidig uførepensjon. Det som dokumenteres her understreker viktigheten av å øke innsatsen for å redusere sykefraværet. Det vil også føre til redusert uttak av uføretelser.

Lavt uttak av uføretelser er meget positiv for ordningen. Beregning viser at snitt meravsetning ved hvert pensjonstilfelle utgjør ca. 1,5 mill. kr i tillegg til årlig pensjonsutbetaling. Det understreker hvor viktig det er å stimulere til tiltak som kan redusere uttaket av uføretelser.

Forholdet alderspensjon – uføretelser

Grafen viser bestandsutvikling for alderspensjoner og uføretelser fra 2006 til 2011. Den viser at andelen alderspensjoner i forhold til totalen er økende. Det er som nevnt en ventet utvikling. Det som er interessant er at bestand uføretelser var tilnærmet lik i hele perioden. På landsbasis har antallet uføretelser vært jevnt stigende i hele perioden. For Oslo som fylke økte antall varig uføre fra 2010 til 2011 med 1,3 %, mens arbeidsavklaringspengene økte med 5,1 % (Kilde: NAV). Uføretelsene samlet økte med 3,0 %. For medlemmer i OPF sank antall uføretelser med 45 personer eller 0,5 % i 2011.

Før 2008 var ikke midlertidig stoppede uføretelser med i statistikken. Tallene for 2006 og 2007 er ut fra erfaringstall tillagt 700 stoppede ytelser.

Om utbetalinger

Utbetaling spesifisert på ytelse

Ytelser i mill. kr	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Alderspensjon	1 154,1	1 048,3	938,5	856,0	773,9	725,3
Ektefellepensjon	168,6	166,1	159,6	155,0	151,2	147,1
Barnpensjon	11,5	12,6	12,3	12,2	12,5	12,1
Uførepensjon	371,4	362,7	351,6	338,8	322,4	309,1
Midlertidig uførepensjon	86,2	82,3	76,4	71,2	63,8	57,9
Brutto utbetaling	1 791,8	1 672,0	1 538,4	1 433,2	1 323,8	1 251,5
Mottatt refusjon	116,2	106,6	104,4	92,5	91,0	91,8
Netto utbetaling	1 675,6	1 565,4	1 434,0	1 340,7	1 232,8	1 159,7

Utbetalinger til alderspensjon økte med 105,8 mill. kr eller 10,1 %. For 2010 var økningen 109,8 mill.kr eller 11,7 %. Økningen skyldes i det alt vesentlige flere alderspensjonister og at pensjonsgrunnlaget for nye pensjonister øker. Utbetalinger til uføretelser økte med 12,6 mill. kr eller 2,8 % og utgjør nå 27,3 % av totalen. I 2010 var økningen 17 mill. kr, eller 4,0 % og utgjorde 28,4 % av totalen. Andel utbetalinger til uføretelser i forhold til totalen har falt i hele perioden. En medvirkende årsak til det er at andelen uføretelser synker og at folketrygden tar en større del av kostnaden.

Oslo kommune (inkl. kommunale foretak og heleide kommunale AS)

Utvikling av den totale bestand

Ytelser	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Alderspensjoner	10 836	10 248	9 596	9 101	8 728	8 283
AFP fra 65 år	376	334	270	243	197	209
Ektefellepensjon	2 498	2 535	2 501	2 510	2 517	2 551
Barnpensjoner	224	241	226	219	223	234
Uførepensjoner	5 690	5 626	5 556	5 534	5 387	5 425
Midlertidig uførepensjoner*	1 505	1 583	1 595	1 587	1 175	1 157
Vedtektsfestede ytelser	21 129	20 567	19 744	19 194	18 227	17 859
Førtidspensjoner	4	8	20	32	39	43
AFP før 65 år	405	459	443	418	360	307
Bykassepensjoner	9	9	12	13	16	20
Antall pensjonister	21 547	21 043	20 219	19 657	18 642	18 229
Yrkesaktive	25 461	23 742	23 231	23 077	23 846	23 526
Permisjon	455	396	546	292		
Fratrådte med rettigheter	23 057	22 837	23 233	23 200	21 605	23 304
Fratrådte uten rettigheter	22 983	21 968	20 172	19 277	19 804	16 751
Total bestand	93 503	89 986	87 401	85 503	83 897	82 381

* Fra og med 2008 er midlertidig stoppede pensjoner i påvente av ny vurdering tatt med

Økningen i antall yrkesaktive skyldes trolig opprydding av vikarer og midlertidige ansatte som har arbeidet utover ett år, og som av den grunn skulle innmeldes i ordningen tilbake fra tiltredelsesdatoen.

Årlig netto tilgang rapport nye pensjoner

Ytelser	2011	2010	2009	2008
Alderspensjon	1 009	1 026	875	721
Ektefellepensjon	175	201	171	162
Barnpensjon	20	43	39	20
Uførepensjon	542	552	461	448
Midlertidig uførepensjon	383	354	364	386
AFP fra 65	205	187	156	124
Vedtektsfestede ytelser	2 334	2 363	2 066	1 861
Førtidspensjon	1	1	0	1
AFP før 65	145	182	178	171
Antall pensjonister	2480	2 546	2 244	2 033

Om alderspensjoner

Antall alderspensjonister viser en jevn økning gjennom de senere årene. Økningen i bestanden fra 2010 til 2011 er 588 personer eller 5,7 %. I 2010 ble resultatet 652 personer eller 6,7 %. I årene 2009, 2010 og 2011 døde henholdsvis 405, 366 og 415 alderspensjonister. Det gir en naturlig avgang på ca. 4 %. Vi venter en fortsatt økning i bestanden og det skyldes i hovedsak to forhold; høy gjennomsnittlig alder på ansatte i ordningen og at folk lever lengre. Et forhold som vil kunne dempe økningen er den muligheten folk nå har – med virkning fra 1. januar 2011 – til å ta ut folketrygd samtidig som de fortsetter i arbeid.

Av de 1 009 nye alderspensjonistene kom 176 eller 17,4 % fra yrkesaktivstatus. Snittalder for gruppen alderspensjonister er 75,8 år, mens snittalderen for nye alderspensjonister er 66,4 år; for menn 65,4 år og for kvinner 66,9 år.

Tabellen nedenfor viser fordelingen av medlemmer i ordningen over 67 år for 2009, 2011 og 2012.

Aldersgruppe	67-80	80-85	85-90	>90	Antall	>85 i %	Aktive>67
2011	9 832	2 184	1 401	705	14 122	14,9	164
2010	9 199	2 125	1 382	662	13 368	15,3	148
2009	8 754	2 028	1 353	585	12 720	15,2	137

Antall medlemmer over 67 år har økt med 1402 personer eller 11,0 % siden 2009, mens yrkesaktiviteten for denne gruppen har økt med 27 personer eller 19,7 %. Antallet medlemmer over 90 år har økt med 43 personer/6,5 %. I 2010 var økningen 8,3 %.

Om uføreytelser

Bestanden av varige uførepensjoner viser en økning på 64 personer eller 1,1 % fra 2010 til 2011. Økningen i 2010 var på 1,3 %. På landsbasis var økningen 1,8 % i 2011. Det kom til 542 nye varige uførepensjoner som er en reduksjon på 10 tilfeller fra 2010. Fra 2009 til 2010 var økningen på 91 tilfeller.

Bestanden for midlertidig uførepensjoner viser nedgang fra 1583 i 2010 til 1505 i 2011. Reduksjonen utgjør 78 tilfeller eller -4,9 %. I 2010 var reduksjonen på -0,8 %. På landsbasis sank arbeidsavklaringspenger (tilsvarende midlertidig uføre) i 2011 med -1,4 %.

Den samlede tilgang av nye uføreytelser viser en økning på 19 personer i 2011 fra 906 til 925, mot en økning på 81 personer i 2010.

For å få et helhetlig bilde av uføresituasjonen må varige uførepensjoner sees i sammenheng med midlertidige uførepensjoner.

Ser vi på varig uførepensjoner og midlertidige uførepensjoner under ett viser statistikken en relativt flat utvikling i hele perioden.

	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Sum uførepensjoner og midl. uførepensjon	7 195	7 209	7 151	7 121	6 562	6 582
I prosent av vedtektsfestede ytelser	34,1	35,1	36,2	37,1	36,0	36,7

Før 2008 var ikke midlertidig stoppede uføreytelser med i statistikken. Tallene for 2006 og 2007 vil ut fra erfaringstall med midlertidig stoppede ytelser vært anslagsvis 600 høyere.

Samlet viser utvikling for uføreytelserne (bestand) fra 2010 til 2011 en nedgang 14 tilfeller eller -0,2 %. I 2010 var det en økning 58 personer eller 0,8 %. På landsbasis øker antall uføreytelser i 2011 med 0,6 %

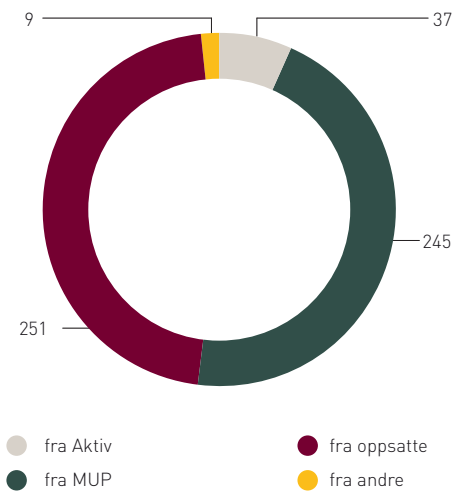
Korrigeres det samlede antallet for 2006 med 600 midlertidig stoppede ytelser til 7182, betyr det at økningen fra 2006 til 2011 utgjør 13 tilfeller eller 0,2 %.

Grafen under viser hva som har skjedd med de personene som var registret som varig ufør per 1. januar 2011. Av disse 5 627 er fortsatt 5 148 uføre. 55 personer er reaktivert; 7 tilbake i Oslo kommune, de resterende 48 (nå registret med en oppsatt rett) har overveiende sannsynlig tatt arbeid hos ny arbeidsgiver. Alle regnes i utgangspunktet som reaktivert. Tidligpensjon er de som har tatt ut AFP-pensjon. De aller fleste, 324 personer, har gått over til alderspensjon, mens 93 personer har dødd i løpet av året. Med dette hendelsesforløpet økte antall nye uførepensjonister med 542, mens bestanden økte med 63 personer til 5 690.

PENSJONSSTATISTIKK

Nye UP – 542

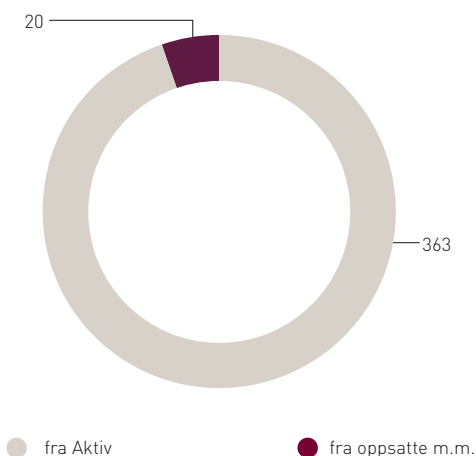

Tilgangen av nye varige uføre kommer fra tre kilder. Kun 37 personer gikk direkte fra å være yrkesaktiv til varig ufør. 245 personer er tidligere tilstått midlertidig uførepensjon og skifter pensjonsstatus til varig ufør. Dette er personer OPF allerede har utbetalingsansvaret for. Gruppen andre, 9 personer, er personer som ikke tidligere har vært registrert. Den siste gruppen, 251 personer, er personer med oppsatte rettigheter; dvs. personer som tidligere har vært medlem av Oslo kommunes pensjonsordning. De fleste av disse har midlertidig uførepensjon hvor OPF refunderer pensjon til utbetalende pensjonsordning i forhold til tjenestetid i OPF. Arbeidsgiver har ingen mulighet til å påvirke denne gruppens pensjonsadferd.

For midlertidig uføre er utviklingen vist i grafen under. Det ble registrert 383 nye tilfeller, mens bestanden minket med 78 tilfeller eller – 4,9 %. Av de 194 som er registrert tilbakeført arbeid, er 117 tilbake i arbeid i kommunen, 6 over i permisjon, mens de resterende 71 har en oppsatt rett som betyr at de overveiende sannsynlig har tatt seg arbeid annet sted. Alle regnes som reaktiverte. Største delen, 245 personer, gikk over på varig uførepensjon, 5 over på AFP (tidligpensjon), 3 over på alderspensjon, mens 14 personer døde.

Nye MUP – 383

De aller fleste – 363 personer – kommer fra en yrkesaktiv status i Oslo kommune. Resten, 20 personer, har oppsatte rettigheter.

Uføreytelsene fordelt på alder og kjønn

	2011	antall	0-30 år	31-40 år	41-50 år	51-60 år	61-70 år
MUP	Menn	257	2	33	88	109	25
MUP	Kvinner	1 248	13	192	449	446	148
UP	Menn	1 148	0	15	118	419	596
UP	Kvinner	4 542	1	84	577	1 781	2 099
	Totalt	7 195	16	324	1 232	2 755	2 868

Ser vi på alderssammensetningen for bestanden av varig uføre utgjør andelen under 50 år 795 personer eller 11,0 %, det samme som i 2010. For midlertidig uførepensjon er det 777 personer eller 10,8 %, under 50 år. I 2010 var det 11,5 %, Andelen under 50 år for uføreytelsene under ett, utgjør 1 572 eller 21,8 %. I 2008, 2009 og 2010 henholdsvis 27,6 %, 23,7 % og 22,5 %. Skilles det på kjønn er andelen under 50 år for kvinner og menn for uførepensjon henholdsvis 662 personer/9,2 % og 133 personer/1,8 %. For midlertidig uførepensjon er tallene for kvinner 654 personer/ 9,1 % og for menn 123 personer/ 1,7 %. Den store forskjellen på menn og kvinner spiller det forhold at kvinner utgjør ca. 70 % av de yrkesaktive og at en stor del arbeider i de mest belastende yrkene (omsorg, turnus m.m.)

Ser vi på uføreytelser i 2011 fordeler de seg som tabellen viser:

2011	antall	0-30 år	31-40 år	41-50 år	51-60 år	61-70 år
Fra aktive:						
MUP	373	3	76	112	125	57
UP	37	0	1	1	12	23
Overgang fra oppsatte rettigheter m.m.*	259	0	18	51	108	82
Sum nye	669	3	95	164	245	162

* De 259 tilfellene er fra oppsatte rettigheter og fordelt på 251 uførepensjonister og 8 midlertidig uføre.

OPF har liten påvirkning på de med oppsatte rettigheter. OPF refunderer i slike saker pensjonen i forhold til opptjeningstid i OPF til utbetalende pensjonsordning eller til pensjonisten. Oslo kommune har intet arbeidsgiveransvar for dem og har ingen mulighet til å påvirke pensjonsadferd. Når det gjelder overgangen fra yrkesaktive til uføreytelser, er det grunn til bekymring at andelen under 50 år som tar ut MUP er 191 av 373 eller 51,2 %. Det er en økning fra tidligere år. I 2009 og 2010 var forholdstallene henholdsvis 46,8 % og 47,3 %. Det er her mange unge og relativt unge personer som tapes for arbeidslivet. Her bør innsatsen intensiveres..

Reaktivering

Tabellen under viser reaktiveringen/tilbakeføring fra en uføresituasjon til arbeid for årene 2008-2011. I 2011 kom totalt 249 personer tilbake i arbeid fra en uføresituasjon. Når vi vet at snittalderen for bestanden av uføreytelser i Oslo kommune i 2011 var 58,2 (UP) og 49,4 (MUP) år og at 80 % mottar varig uførepensjon, påvirker dette mulighetene for reaktivering. Den som tilstås varig uførepensjon har ofte en lang sykehistorie bak seg og mye er prøvet før uførepensjon innvilges. De fleste som reaktiveres kommer derfor fra midlertidig uførepensjon. Det som dokumenteres her understreker viktigheten av å øke innsatsen for å redusere sykefraværet. Det vil også føre til redusert uttak av uføreytelser

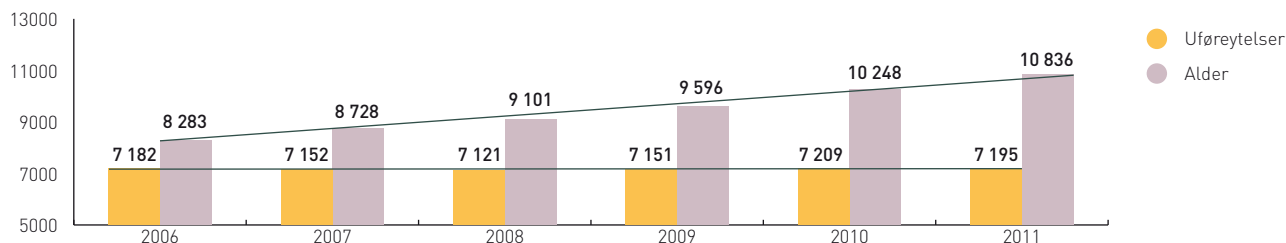
Reaktivering av uføre og midlertidig uføre

År	Ytelse	Antall	Tilbake i arbeid	Reaktivering i %	Samlet per år i %
2011	UP	5 690	55	1,0	3,5
	MUP	1 505	194	12,9	
2010	UP	5 627	62	1,1	3,0
	MUP	1 583	155	9,8	
2009	UP	5 556	38	0,7	2,8
	MUP	1 595	159	10,0	
2008	UP	5 548	43	0,8	2,4
	MUP	1 587	125	7,9	

Antall reaktiverte øker både i antall og prosent i hele perioden. I forhold til bestandsutviklingen har dette stor betydning. Bestanden uføreytelser ble redusert med 15 personer i 2011, mens det ble reaktivert 249 personer. Økningen i antall reaktiveringer kan tyde på at virksomheter/bydeler arbeider aktivt for å få folk til å stå lengst mulig i arbeid. Det er positivt både for arbeidsplassen og for pensjonsordningen. Beregning viser at snitt meravsetning ved hvert uføretilfelle utgjør ca. 1,5 mill. kr i tillegg til årlig pensjonsutbetaling.

Forholdet alderspensjoner – uføreytelser

Grafen viser bestandsutvikling for alderspensjoner og uføreytelser fra 2006 til 2011. Den viser at andelen alderspensjoner i forhold til totalen er økende. Det er som nevnt en ventet utvikling. Det som er interessant er at bestand uføreytelser er tilnærmet lik i hele perioden. På landsbasis har antallet uføreytelser vært jevnt stigende i hele perioden. For Oslo som fylke økte antall varig uføre fra 2010 til 2011 med 1,3 %, mens arbeids- og klæringspengene økte med 5,1 %. Uføreytelserne samlet økte med 3,0 %. For Oslo kommune sank antall uføreytelser med 0,2 % i 2011.

Før 2008 var ikke midlertidig stoppede uføreytelser med i statistikken. Tallene for 2006 og 2007 er korrigert for dette med å øke antallet med 600 hvert år.

Om utbetalinger

Utbetaling spesifisert på ytelse

Ytelse i mill. kr	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Alderspensjon	827,0	745,4	671,9	616,9	559,7	530,4
Ektefellepensjon	139,3	138,5	133,3	131,0	129,6	127,4
Barnpensjon	8,3	9,3	8,2	8,0	8,7	8,2
Uførepensjon	290,3	282,1	273,8	263,7	251,7	241,2
Midlertidig uførepensjon	71,7	69,1	64,2	58,2	53,5	48,8
Brutto utbetaling	1 336,6	1 244,4	1 151,4	1 077,8	1 003,2	956,0
Mottatt refusjon	84,0	72,3	75,6	81,5	72,0	55,6
Netto utbetaling	1 252,6	1 172,1	1 075,8	996,3	931,2	900,4

Den årlige veksten i netto utbetalinger har økt fra 6,6 % fra 2005 til 2006 til 6,9 % fra 2010 til 2011. Årsaken til veksten skyldes i det alt vesentlige økningen i antall alderspensjonister, et høyere pensjonsgrunnlag for nye pensjonister og en betydelig vekst i folketrygdens grunnbeløp. Utbetalingerne for uføreytelserne økte fra 2010 til 2011 med 3,1 %, samme økning som fra 2009 til 2010. Årsaken til lavere vekst på utbetalinger er relativt færre uføreytelser og at folketrygden tar en større andel av kostnaden.

Utvikling i antall tidligpensjoner

Her defineres tidligpensjon som uttak av pensjon før fylte 67 år. For ansatte med særaldersgrenser er disse lagt til grunn.

Antall nye tidligpensjoner

Ytelser	2011	2010	2009	2008
Uførepensjon	542	552	461	448
Midlertidig uførepensjon	383	354	364	386
AFP fra 65	205	187	156	124
Alderspensjon etter 85 års regelen	31	50	42	49
Vedtekstfestede ytelser	1 161	1 143	1 023	1 007
Førtidspensjon	1	1	0	1
AFP før 65	145	182	178	171
Antall tidligpensjonister	1 307	1 326	1 201	1 179

Det samlede antall nye tidligpensjoner har vist en utflatende tendens over flere år, men fra 2009 til 2010 var det en betydelig økning. Antall tidligpensjonister økte da med 125 personer eller 10,4 %. I 2011 sank bestanden med 19 personer eller 1,4 %. Antall uføreytelser økte med 19 personer eller 2,1 % mot en økning på 9,8 % i 2010. En medvirkende årsak til økningen i 2010 skyldes tettere oppfølging av refusjonsaker; dvs. at overgang fra oppsatt rett til uførepensjon skjer raskere. Når det gjelder AFP er det særlig AFP før 65 år som viser en positiv utviklingen.

Snittalder ved uttak uføreytelserne

	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Midlertidig uførepensjon	49,1	49,6	49,4	48,7	49,1	49,1
Uførepensjon	60,2	60,7	59,3	58,3	58,2	57,9

I denne tabellen vises bare overgangen fra aktiv til uførestatus for ansatte i Oslo kommune. Snittalder for uttak av midlertidig uførepensjon sank med 0,5 år til 49,1 år, mens for varig uførepensjon sank alderen med 0,5 år til 60,2 år. Personer med overgang fra oppsatte rettigheter til uføreytelser hadde en lavere snittalder ved uttak av varig uføre med 55,0 år, mens den for midlertidig uførepensjon var 51,3 år. Oslo kommune har ingen mulighet til å påvirke denne gruppens pensjonsadferd. I 2011 var det 259 av nytilgangen på 669 som kom fra oppsatte rettigheter.

AFP før 65 år

Tabellen viser hvor mange av de ansatte som var i posisjon til å ta ut AFP før 65 år det enkelte år og hvor mange som rent faktisk tok ut.

	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Faktisk uttak AFP før 65 år*	145	182	178	171	169	151
Personer i aktuell alder	1 324	1 252	1 173	1 163	999	879
Uttak i prosent	11,0	14,5	15,2	14,7	16,9	17,2
Totalt antall AFP før 65 år	405	459	443	418	360	307

* Omfatter aktive og personer med graderte ytelser. Tallet for 2009 er justert for personer med graderte ytelser. Dette har medført at uttaksprosenten økte fra 14,7 til 15,2.

Fra oppstarten i 2005 har uttaksfrekvensen i forhold til de som kunne tatt ut AFP før 65 år vært fallende med unntak for en beskjeden økning i 2009. I 2010 falt uttaket til 14,5 % av de som var i posisjon til å ta ut AFP før 65 år. I 2011 var det en markant nedgang. En medvirkende årsak til dette, er endringene i folketrygden som gir mulighet for å ta ut fleksibel alderspensjon og forsette i arbeid. Kun 145 personer eller 11,0 % av de som var i posisjon til å ta ut AFP før 65 år, valgte å ta ut denne ytelsen. Tidligere år har andelen som tar ut gradert ytelse vært økende i absolutte tall, mens den for 2011 ligger på samme nivå som for 2010. Av de 182 personene som tok ut AFP i 2010 valgte 53 personer eller 29,1 % gradert ytelse. I 2009 tok 178 personer ut AFP og av disse valgte 40 personer eller 22,5 % gradert ytelse.

PENSJONSSTATISTIKK

Tabellen nedenfor viser utviklingen i bestanden av AFP før 65 år i perioden 2008 til 2011.

AFP før 65 år

År	Bestand	Antall graderte	Nye	Antall graderte
2011	405	100	145	42
2010	459	91	182	43
2009	443	96	178	40
2008	418	74	171	37

Bestanden har vært økende tom 2010, mens det fra 2011 viser en klar nedgang i bestanden og uttak av nye tilfeller av AFP før 65 år. Det er også en klar økning i de som tar ut gradert ytelse. I 2011 tok 42 personer eller 29,0 % ut gradert ytelse. For 2008, 2009 og 2010 var uttaksprosenten for graderte ytelser henholdsvis 21,6 %, 22,5 % og 23,6 %.

Det tyder på at virksomhetenes arbeid med å redusere uttak av AFP gir resultater.

Særskilte tiltak

Raskere tilbake – redusert sykefravær i Oslo kommune

For å følge opp regjeringens tiltak etter Sykefraværsutvalgets rapport fra november 2006, tok Byrådet i Oslo initiativ til prosjektet «Raskere tilbake – redusert sykefravær i Oslo kommune». Prosjektets formål er å få sykemeldte raskere tilbake i arbeid og også forbygge sykefravær. Det ble etablert et Servicekontor med medisinsk og helsefaglig personell. Kontoret startet opp i oktober 2007 og administreres av OPF. Servicekontoret bistår den sykemeldte, den som er i ferd med å bli sykemeldt og arbeidsgivere med å finne den beste løsningen for å redusere sykefraværet mest mulig. Servicekontoret driver et betydelig informasjonsarbeid overfor virksomhetene og sørger for at den som har behov kommer raskere til utredning og behandling.

Prosjektet startet opp med en begrenset gruppe ansatte, men er nå i prinsippet åpnet for alle ansatte.

Per 1. januar 2011 har Servicekontoret hatt 2004 pasienter/nye tilfeller og av disse er 1738 avsluttet.

Prosjektet er nå evaluert av eksterne konsulenter som har konkludert med at det ikke kan påvises redusert sykefravær som følge av prosjektet og at det ikke er bedriftsøkonomisk regningssvarende. Det fremheves at tiltaket har mange andre positive sider både for den enkelte ansatte og virksomhetenes ledelse i form av praktisk bistand i arbeidet med sykefravær og at prosjektets lønnsomhet vil kunne bedres ved økt bruk.

En ønsker å videreføre ordningen, og det vurderes nå tiltak for å optimalisere tilbudet.

Egenandelsordningen

Med virkning fra 1. januar 2005 innførte Oslo kommune en ordning med egenandel for bydeler/virksomhetene for uttak av uføreytelser. OPF administrerer ordningen. Bakgrunn for ordningen er å stimulere enhetenes arbeid for å redusere uttak av tidligpensjon. Bydelene/virksomhetene får en budsjetttramme som bygger på enhetenes faktiske aktivbestand og deres egen historiske uttaktilbøyelighet. Budsjetttrammen er lik det forventede antall uføretilfeller x 250 000 kr. For hvert uføretilfelle blir enhetene fakturert 300 000 kr for personer under 50 år og 200 000 kr for personer over 50 år. Ved reaktivering mottar den enheten som tilsetter vedkommende egenandelen som er innbetalt, eventuelt gradert i forhold til stillingsbrøk. Ordningen ble evaluert i 2010 og den er vedtatt videreført.

Budsjetttrammer, betaling for uførepensjonering, tilbakebetaling ved reaktivering og mindre forbruk er vist i tabellen nedenfor for 2006 til 2011.

År	Budsjetttramme	Betalt for uførepensjonering	Tilbakebetalt ved reaktivering	Mindre forbruk
2011	103 970 629	95 467 080	11 228 000	19 731 549
2010	100 150 863	77 571 000	14 197 030	36 776 893
2009	94 559 090	75 808 555	16 251 550	35 002 085
2008	93 195 571	87 898 000	13 480 000	18 777 571
2007	93 793 159	87 571 000	9 366 800	15 588 959
2006	91 746 722	104 136 000	21 635 000	9 245 722

I alle år er den estimerte budsjetttrammen større enn faktisk forbruk, og mindre forbruket har vært økende hele tiden med unntak for 2011. Likevel ble resultatet et mindreforbruk på 19 731 549 kr. Gitt de forutsetninger budsjetttrammene er tildelt, betyr mindreforbruket i 2011 at det har blitt 147 færre uføretilfeller enn estimert. Antallet gir ikke grunnlag for noen entydige konklusjoner, men det synes utvilsomt at ordningen har en positiv virkning og tyder på at bydelenes/virksomhetenes innsats for å redusere uttak av uførepensjon gir resultater. Dette kan også forklare noe av den positive utviklingen på bestanden/nytilgangen av uførefeller i Oslo kommune de senere årene, og det er grunn til å anta at den senere tids økning ville vært større uten ordningen.

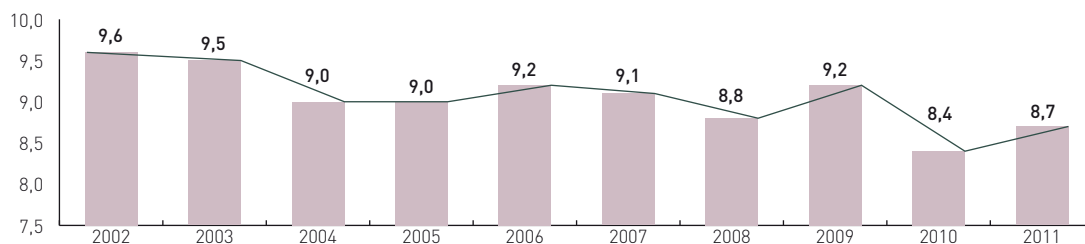

Lederopplæring i sykefraværsarbeid/nærværsarbeid

OPF deltok i 2010/2011 i et opplæringsprosjekt initiert av Byrådsavdeling for finans og næring. Alle ledere med personalansvar skulle gjennomføre et obligatorisk kurs i sykefraværsarbeid. Som en fortsettelse av dette har Kommunenes Sentralforbund (KS), Utviklings- og kompetanse etaten (UKE) og OPF tilpasset et kurs i nærværsarbeid for ansatte i kommunen. Kurset skal være av en ½ dages varighet og temaene vil være nærværsarbeid i praksis (UKE) og økonomi/statistikk (sykefravær/pensjoner) (OPF) tilpasset den enkelte virksomhet. Kurset har startet opp og vil bli tilbudt alle virksomheter.

Sykefraværet i Norge falt i 2011. Tall fra NAV viser at samlet sykefravær falt fra 7,0 % i 3.kv. 2010 til 6,6 %. Sykefraværet for de kommunalt ansatte i Oslo kommune i samme periode økte fra 8,0 % til 8,6 %, en økning på 0,6 % prosentpoeng. For året 2011 økte fraværet for de kommunalt ansatte med 0,3 % prosentpoeng fra 8,4 % til 8,7 %. Fraværet i 2010 er laveste fraværet som er registrert siden 1999.

Grafen under viser utviklingen i sykefraværet for kommunalt ansatte i periode 2002 til 2011. Trendfallet kan ses i sammenheng med inngåelse av IA avtale.

Beregninger gjort av Econ Pröyry anslår at om langtidssykefraværet varig reduseres med 1,0 prosentpoeng vil andelen av de som går over på uføreytelse reduseres med 0,2 prosentpoeng. Lavere sykefravær fører til færre uføretilfeller og vil over tid føre til lavere pensjonskostnader. Det er derfor viktig å stimulere til økt innsats med det mål å redusere sykefraværet. Det er viktig for den enkelte, virksomheten, tjenesten og pensjonsordningen.

Helseforetakene

Utvikling av den totale bestand

Ytelser	2011	2010	2009	2008
Alderspensjoner	4 196	3 877	3 539	3 312
AFP fra 65 år	70	62	81	76
Ektefellepensjon	537	523	490	471
Barnepensjoner	79	89	88	99
Uførepensjoner	1 704	1 711	1 683	1 675
Midlertidig uførepensjoner	295	313	305	312
Vedtektsfestede ytelser	6 881	6 575	6 186	5 945
Førtidspensjoner	0	0	1	1
AFP før 65 år	77	80	79	75
Antall pensjonister	6 958	6 655	6 266	6 021
Yrkesaktive	3 644	4 054	4 309	4 727
Permisjon	95	88	103	54
Fratrådte med rettigheter	8 710	8 603	8 694	8 646
Fratrådte uten rettigheter	6 946	7 010	7 124	7 123
Total bestand	26 353	26 410	26 496	26 571

Bestandsutvikling og nytilgang for helseforetakene må sees i lys av at deres pensjonsordning i OPF siden 1. januar 2002 har vært lukket for ny tilsatte. Per 1. januar 2002 var det 8 644 yrkesaktive medlemmer, mens antallet ved utløpet av 2011 var 3 644. Det er en reduksjon på 5000 eller 57,9 %. Det er hovedårsaken til nedgang i totalbestand

Årlig tilgang av nye pensjoner

Ytelser	2011	2010	2009	2008
Alderspensjon	440	472	365	294
Ektefellepensjon	41	54	47	58
Barnepensjon	9	14	3	16
Uførepensjon	165	168	157	131
Midlertidig uførepensjon	64	74	69	80
AFP fra 65	46	29	38	44
Vedtektsfestede ytelser	765	811	679	623
Førtidspensjon	0	0	0	0
AFP før 65	38	25	37	35
Antall pensjonister	803	836	716	658

Om alderspensjoner

Antall alderspensjonister viser en jevn økning gjennom de senere årene. Økningen i 2011 er 319 personer eller 8,2 % mot fjorårets 338 personer eller 9,6 %. Det er en ventet utvikling og vil øke også i årene fremover. Det skyldes i hovedsak to forhold; høy gjennomsnittlig alder på ansatte i ordningen og at folk lever lengre.

Av de 440 nye alderspensjonistene kom 75 eller 17,0 % fra yrkesaktivstatus. Snittalder for gruppen alderspensjonister er 74,7 år, mens snittalderen for nye alderspensjonister er for menn 68,0 og for kvinner 67,8 år.

Om uføreytelser

Bestand varige uførepensjoner viser en nedgang på 7 personer eller – 0,4 %. I 2010 var det en økning på 28 personer eller 1,7 %. For å få et helhetlig bilde av uføresituasjonen må varige uførepensjoner sees i sammenheng med midlertidige uførepensjoner. Samlet viser utvikling for uføreytelser i 2011 en nedgang på 25 personer eller – 1,2 %. I 2010 var det en økning på 36 personer eller 1,8 %. På landsbasis var det en økning i 2011 på 0,6 %.

Den samlede tilgang av nye uføreytelser viser en nedgang på 13 personer. Økningen i 2010 var 16 personer.

De midlertidige uførepensjonene viser nedgang på 13,5 % i 2011, mens det var en økning på 7,2 % i 2010. Ser vi på uføreytelser under ett viser statistikken en synkende tendens i forhold til vedtektsfestede ytelsene.

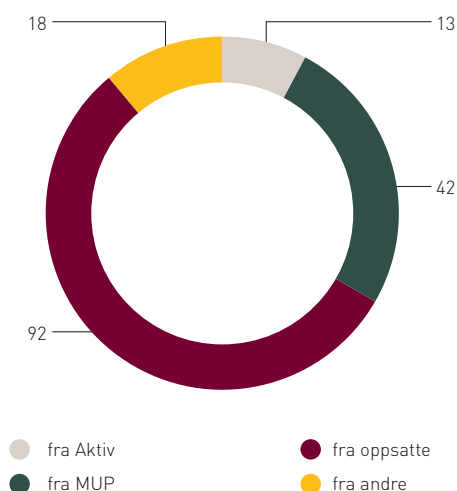
	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Sum uførepensjoner og midl. uførepensjon	1 999	2 024	1 988	2 007	1 891	1 855
I prosent av vedtektsfestede ytelsers	29,1	30,8	32,3	33,4	33,7	34,8

* Før 2008 var ikke midlertidig stoppede uføreytelser med i statistikken. Tallene for 2006 og 2007 vil ut fra erfaringstall med midlertidig stoppede ytelsers vært anslagsvis 110 høyere.

Grafen under viser hva som har skjedd med de personene som var registret som varig uføre per 1. januar 2010. Av disse 1 711 er fortsatt 1 539 uføre. 25 personer er reaktivert; 2 tilbake til samme arbeid, mens de resterende 23 har en oppsatt rett som betyr at de overveiende sannsynlig har tatt seg arbeid i en enhet i helseforetakene som ikke er medlem i OPF eller ny arbeidsgiver utenfor helseforetakene. 5 personer har tatt ut AFP-pensjon (tidligpensjon). 117 personer har gått over til alderspensjon og 25 personer har dødd i løpet av året. Med dette hendelsesforløpet har det kommet til 165 nye uførepensjonister, mens bestanden sank med 7 personer til 1 704.

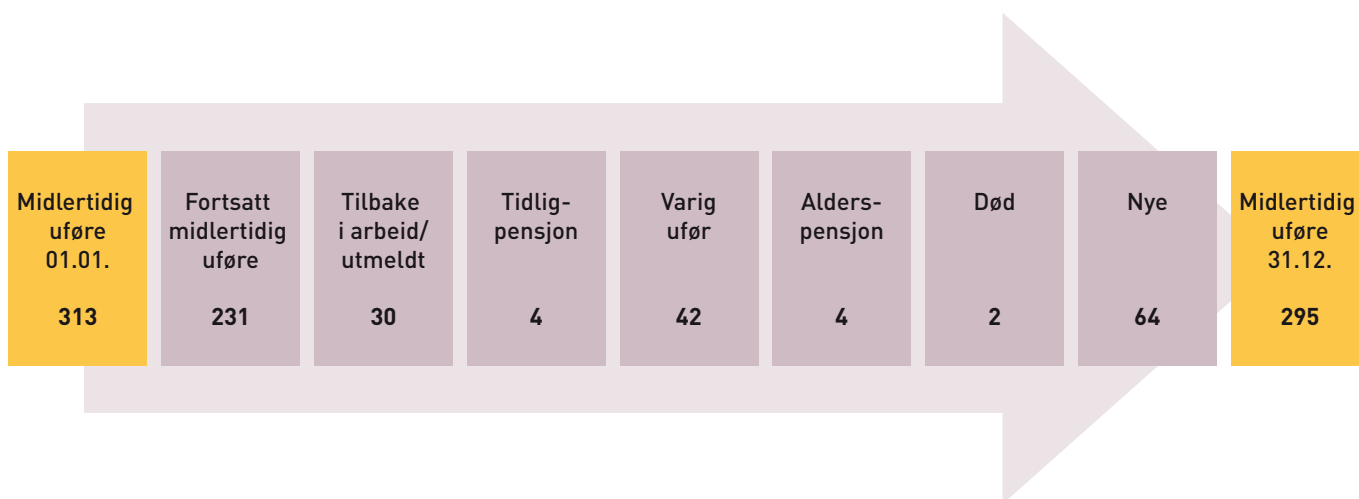
Nye UP – 165

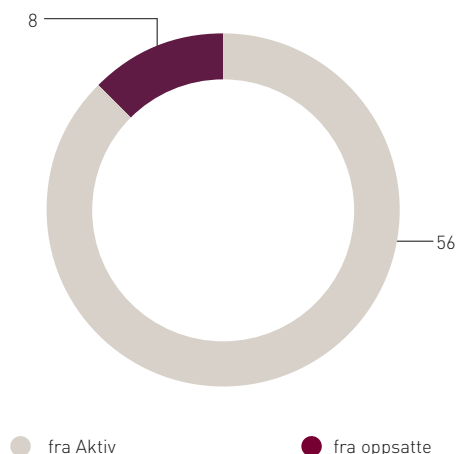
Tilgangen av nye varige uføre kommer fra fire kilder. Kun 13 personer gikk direkte fra å være yrkesaktiv til varig ufør. 42 personer er tidligere tilstått midlertidig uførepensjon og skifter pensjonsstatus til varig ufør. Dette er personer OPF allerede har utbetalingsansvaret for. Fra gruppen andre kommer 18 personer. Dette er personer som ikke tidligere er registrert. Den siste gruppen, 92 personer, er personer med oppsatte rettigheter; dvs. personer som tidligere har vært medlem av Oslo kommunes pensjonsordning. De fleste av disse har midlertidig uførepensjon hvor OPF refunderer pensjon til utbetalende pensjonsordning i forhold til tjenestetid i OPF. OPF har ingen mulighet til å påvirke denne gruppens pensjonsadferd.

For midlertidig uføre er utviklingen vist i grafen under. Det ble registret 64 nye tilfeller, mens bestanden sank med 8 personer. Av de 30 som er registret tilbakeført arbeid, er 22 tilbake i samme arbeid, mens de resterende 8 har en oppsatt rett som betyr at de overveiende sannsynlig har tatt seg arbeid annet sted. Alle regnes som reaktiverte. 4 personer har tatt ut AFP-pensjon (tidligpensjon). 42 har blitt varig uføre, 4 personer har gått over til alderspensjon og 2 personer har dødd i løpet av året. Med dette hendelsesforløpet er bestanden 295 personer mot 313 i 2010.

PENSJONSSTATISTIKK

Nye MUP – 64

De aller fleste – 56 personer – kommer fra en yrkesaktiv status i helseforetakene. Bare 8 personer kommer fra oppsatte rettigheter.

Uføretytelsene fordelt på alder og kjønn

	2010	antall	0-30 år	31-40 år	41-50 år	51-60 år	61-70 år
MUP	Menn	67	0	3	32	22	10
MUP	Kvinner	228	0	21	69	110	28
UP	Menn	314	0	0	41	126	147
UP	Kvinner	1 390	0	18	172	583	617
	Totalt	1 999	0	42	314	841	802

Ser vi på alderssammensetningen for bestanden av uføretytelsene utgjør andelen for uførepensjon under 50 år 231 eller 11,6 % av totalen. Andelen i 2010 var 11,4 %. For midlertidig uførepensjon er det 125 personer eller 6,3 % under 50 år. Andelen i 2010 var 7,3 %. Andelen under 50 år for uføretytelsene under ett utgjør 356 personer eller 17,8 %. I 2010 var andelen 18,7 %. Skilles det på kjønn er andelen under 50 år for kvinner og menn for uførepensjon henholdsvis 190 personer/9,5 % og 41 personer/2,1 %. For midlertidig uførepensjon er tallene for kvinner 90 personer/4,5 % og for menn 35 personer/1,8 %. Den store forskjellen på menn og kvinner speiler det forhold at kvinner utgjør største delen av de yrkesaktive og at de representerer de mest belastende yrkesgrupper (omsorg, turnus m.m.).

Ser vi på nye uføreytelser i 2011 fordeler de seg på aldersgrupper som tabellen viser

2011	antall	0-30 år	31-40 år	41-50 år	51-60 år	61-70 år
Fra aktive:						
MUP	56	0	3	14	25	14
UP	13	0	0	2	3	8
Samlet fra oppsatte rettigheter m.m.:	100	0	5	20	50	25
Sum nye	169	0	8	36	78	47

* De 100 tilfellene fra oppsatte rettigheter fordeler seg på 92 uførepensjonister og 8 midlertidig uføre.

Helseforetakene har liten påvirkning på de med oppsatte rettigheter. OPF refunderer i slike saker pensjonen i forhold til opptjeningstid i ordningen til utbetalende pensjonsordning eller til pensjonisten. Helseforetakene har intet arbeidsgiveransvar for dem og har ingen mulighet til å påvirke pensjonsadferd. Når det gjelder overgangen fra yrkesaktive til uføreytelser er andelen under 50 år som tar ut MUP 17 av 56 eller 30,4 % Det er vesentlig bedre enn i 2010 da resultatet var 32 av 66 eller 48,5 %. I 2009 var forholdstallet 37,5 % .

Snittalder for nye midlertidige og varige uføre i 2011 var henholdsvis 54,0 og 59,3 år, Sammenlignbare tall i 2010 var henholdsvis 51,2 og 59,0 år. Snittalder for bestanden i 2011 var henholdsvis 51,3 og 58,1 år.

Reaktivering av uføre og midlertidig uføre

I 2011 kom totalt 55 personer tilbake i arbeid fra en uføresituasjon. I 2008, 2009 og 2010 var antallet tilbakeførte henholdsvis 46, 47 og 52. Det er flest MUPer som blir reaktivert. Den som tilstås varig uførepensjon har ofte en lang sykehistorie bak seg og mye er prøvet før uførepensjon innvilges. Mulighetene for å få en varig uførepensjonist tilbake i arbeid er derfor begrenset. Det som dokumenteres her understreker viktigheten av å øke innsatsen for å redusere sykefraværet. Det vil også føre til redusert uttak av uføreytelser.

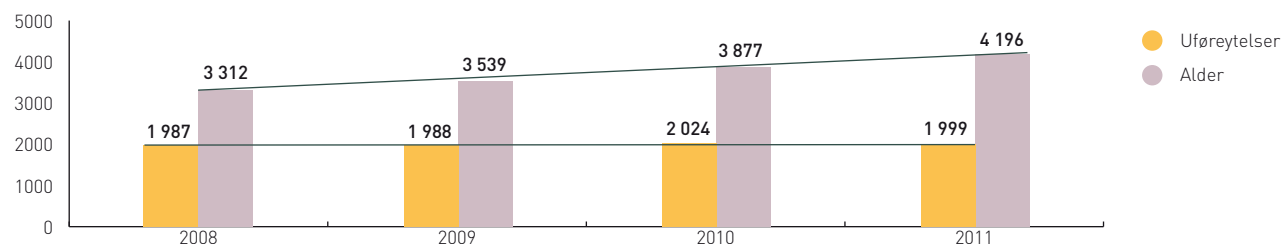
Reaktivering av uføre og midlertidig uføre

År	Ytelse	Antall	Tilbake i arbeid	Reaktivering i %	Samlet per år i %
2011	UP	1 704	25	1,5	2,8
	MUP	295	30	10,2	
2010	UP	1 711	24	1,4	2,6
	MUP	313	28	8,9	
2009	UP	1 683	16	1,0	2,4
	MUP	305	31	10,2	
2008	UP	1 675	18	1,1	2,3
	MUP	312	28	9,0	

Antall reaktiverte øker både i antall og prosent i hele perioden. I forhold til bestandsutviklingen har dette stor betydning. Bestanden uføreytelser i 2011 ble redusert med 25 personer, mens det ble reaktivert 55 personer. I 2010 økte bestanden med 36 personer. Det er positivt både for arbeidsplassen og for pensjonsordningen. Beregning viser at snitt meravsetning ved hvert uføretilfelle utgjør ca. 1,5 mill. kr i tillegg til årlig pensjonsutbetaling

Forholdet alderspensjoner – uføreytelser

Grafen viser bestandsutvikling for alderspensjoner og uføreytelser fra 2008 til 2011. Den viser at andelen alderspensjoner i forhold til totalen er økende. Det er som nevnt en ventet utvikling. Det som er interessant er at bestand uføreytelser er tilnærmet lik i hele perioden. På landsbasis har antallet uføreytelser vært jevnt stigende i hele perioden. For Oslo som fylke økte antall varig uføre fra 2010 til 2011 med 1,3 %, mens arbeidsavklaringspengene økte med 5,1 %. Uføreytelserne samlet økte med 3,0 %. For helseforetakene sank antall uføreytelser med 1,2 % i 2011.

Om utbetaling

Utbetaling spesifisert på ytelse

Ytelse i mill. kr	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Alderspensjon	327,1	302,9	267,5	239,1	214,2	194,9
Ektefellepensjon	29,3	27,6	26,3	24,0	21,6	19,7
Barnpensjon	3,2	3,3	4,1	4,3	3,8	4,0
Uførepensjon	81,1	80,6	77,9	75,1	70,6	67,9
Midlertidig uførepensjon	14,5	13,2	12,2	13,0	10,3	9,1
Brutto utbetaling	455,2	427,6	388,0	355,5	320,5	295,6
Mottatt refusjon	32,2	34,3	28,8	11,0	19,0	27,0
Netto utbetaling	423,0	393,3	359,2	344,5	301,5	268,6

Den årlige veksten i brutto utbetalinger har økt fra 4,0 % fra 2004 til 2005 til 6,5 % fra 2010 til 2011. Årsaken til veksten skyldes i det alt vesentlige økningen i antall alderspensjonister, et høyere pensjonsgrunnlag for nye pensjonister og en betydelig vekst i folketrygdens grunnbeløp. Utbetalingene for uføreytelsene økte fra 2010 til 2011 med 1,9 %. Årsaken til lavere vekst på utbetalinger er relativt færre uføreytelser og at folketrygden tar en større andel av kostnaden.

Utvikling i antall tidligpensjoner

Her defineres tidligpensjon som uttak av pensjon før fylte 67 år. For ansatte med særaldersgrense er disse lagt til grunn.

Antall nye tidligpensjoner

Ytelser	2011	2010	2009	2008
Uførepensjon	165	168	157	131
Midlertidig uførepensjon	64	74	69	80
AFP fra 65	46	29	38	44
Alderspensjon etter 85 års regelen	23	27	40	34
Vedtøktfestede ytelser	298	298	304	289
Førtidspensjon	0	0	0	0
AFP før 65	38	25	37	35
Antall tidligpensjonister	336	323	341	324

Det samlede antall nye tidligpensjoner har vist en tilnærmet flat utvikling over flere år. Totalen økte med 13 personer eller 4,0 % fra 2010 til 2011. I 2010 sank totalen med 18 personer eller -5,3 %. Uføreytelsene viser en nedgang på 13 personer eller 5,4 %, mens det i 2010 var en økning på 16 personer eller 7,1 %. I motsetning til 2010 øker både AFP før og etter 65 år. Samlet er nytilgangen 84 personer mot 54 personer i 2010.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i bestanden av AFP før 65 år i perioden 2008 til 2011.

AFP før 65 år

	Bestand	Antall graderte	Nye	Antall graderte
2011	77	13	38	8
2010	80	13	25	7
2009	79	9	37	3
2008	75	9	35	5

Bestanden viser en flat utvikling, mens andelen som tar ut gradert AFP viser en nedgang i 2011. I 2011 tok 8 av 38 personer eller 21,1 % ut gradert AFP. Utviklingen på uttak av gradert AFP for perioden 2008–2010 var henholdsvis 14,3 %, 8,1 % og 28,0 %.

Oslo Pensjonsforsikring

www.opf.no post@opf.no